

Yaqoub Al-Ateeqi

As-Sunnah
Az-Zaidiya
Ash-Shiyah

Editura Golden

PREFAȚĂ

Slavă lui Allah, Stăpânitorul lumilor! Binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra celei mai bune creații ale Sale, ultimul dintre trimișii Săi, profetul Muhammad și asupra companionilor săi, cei care sunt purtătorii muncii sale și păstrătorii tradițiilor sale!

Islamul este credință (*aqida*) și lege (*șari'ah*). Credința este credința în Allah, în trimișii Săi, în cărțile Sale și în Viața de Apoi, iar legea reprezintă prescripțiile divine care îi garantează omenirii cea mai bună viață și îi aduc fericirea în viața aceasta pământească și în Viața de Apoi.

Legea islamică s-a distins prin universalitate și prin oferirea de soluții la toate problemele pe care le întâmpină omul în toate aspectele vieții. Totuși există probleme subsidiare asupra cărora juriștii teologi nu au căzut de acord, având opinii diferite în legătură cu relatările ce îi sunt atribuite Profetului (Pacea și binecuvântarea

lui Allah fie asupra sa!), fapt ce a generat apariția unor interpretări diferite. Întrucât adevărul a fundamentat cercetarea, am încercat în lucrarea de față, în limita posibilului, să aduc câteva adăugiri simple. S-ar putea ca această lucrare să fie un posibil mijloc de unificare a interpretărilor și de dezvoltare a cercetărilor în acest domeniu. Iar diferența de opinii existentă în raport cu aceste aspecte nu reprezintă o dispută asupra esenței religiei și a fundamentelor sale și de aceea nu trebuie să trezească ostilitate.

Yaqoub Al-Ateeqi

PARTEA I

ȘI'A- Începuturi, istorie, grupări și gradul lor de asemănare

Cuvântul *și'a* derivă din verbul *tașayya'a*, fiind o denumire generică pentru cei care aderă la o anumită cale sau urmează calea ori gândirea unei anumite persoane. Prin cuvântul *și'a* sunt desemnați partizanii lui 'Ali bin Abi Talib (Allah să fie mulțumit de el!), o sectă de musulmani care consideră că Mesagerul lui Allah, Muhammad bin Abdullah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), l-a ales drept succesori pe vărul și ginerele său - 'Ali bin Abi Talib (Allah să fie mulțumit de el!). Ei nu recunosc succesiunea instituită conform principiului consultării (*al-șura*), principiu care a fost aplicat la preluarea conducerii de către Abu Bakr As-Siddiq după moartea Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). De aceea șiiții nu recunosc legitimitatea

celor trei califi „bine îndrumați” (*ar-raşidin*) – Abu Bakr, 'Umar și 'Usman (Allah să fie mulțumit de ei!) – pe care îi acuză de preluarea ilegală a succesiunii și a conducerii califatului de la 'Ali. Sunniții, spre deosebire de šiiti, consideră că transferul de succesiune către Abu Bakr As-Siddiq a avut loc prin consensul companionilor Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), în *saqifa* (construcție acoperită) tribului Bani Sa'da, iar după aceea către 'Umar bin Al-Khattab prin consultare, ulterior către 'Usman bin Affan prin alegere și în cele din urmă către 'Ali bin Abi Talib prin consultare.

Şiiti cred că 'Ali și fiii săi aleși sunt imami pentru oameni după Mesagerul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), prin prescripție divină, că aceștia au moștenit de la el știința și infailibilitatea, că supunerea față de ei este obligatorie și ei dețin o poziție pe care nu o atinge niciun rege favorit sau profet trimis, iar *imamat*-ul și califatul lor după Mesagerul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah

fie asupra sa!) este prevăzut prin revelație în Coranul original.

Șiitii se bazează în credința lor pe faptul că profetul Muhammad (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ar fi decis în timpul vieții sale, așa cum înțeleg ei din relatările (hadisurile) succesive și atestate la ei sub numele de *hadis Al-Ghadir*, că imamul și califul care îi va succede este 'Ali bin Abi Talib (Allah să fie mulțumit de el!). El ar fi spus (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa și asupra familiei sale!): **„Cel căruia îi sunt stăpân (*Mawla*), aceluia 'Ali îi este stăpân (*Mawla*)”**; șiitii au considerat că această desemnare reprezintă o prescripție și un anunț al Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) referitor la succesiunea lui 'Ali bin Abi Talib, la preluarea conducerii tuturor musulmanilor de către acesta imediat după moartea Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Șiitii urmează școala de gândire juridică ja'farită, atribuită imamului Ja'far As-Sadiq, care a fost recunoscută de eminenta universitate

Al-Azhar.

De asemenea, șiiții iau în considerare, în științele lor și în studiul religiei, cele transmise de către imamii familiei Profetului (cei ai Casei / *Ahl Al-Bayt*), negând importanța relatărilor celorlalți companioni ai Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Șiiții nu cred în corectitudinea tuturor companionilor Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și, din acest motiv, nu recunosc autenticitatea multora dintre relatările recunoscute de sunniți în cărțile de hadisuri (relatări profetice) sunnite, precum *Sahih* Bukhari sau *Sahih* Muslim. Însă ei se folosesc de numeroase alte surse, de alte cărți de hadisuri, precum *Kitab man la yahduruhu al-faqih*, *Kitab al-Istibsar*, *Kitab al-Kafi* a imamului Al-Kulayni și multe altele.

Începuturile šiismului și răspândirea acestuia

Prima sectă - *As-sab'iyya*.

Reprezentanții acesteia sunt adeptii lui Abdullah bin Saba' Al-Yahudi despre care se spune că era originar, cel mai probabil, din Al-Hira sau din Yemen, și care a început să propovăduiască Islamul în epoca lui 'Usman (Allah să fie mulțumit de el!), uneltind pentru a aprinde Marea Discordie (*Fitna*) și, în final, reușind. Este considerat primul dintre cei care au exagerat în chestiunea dreptului la succesiune a membrilor familiei Profetului (*Ahl Al-Bayt*) și primul care a pus bazele acestui sistem. Din acest motiv, lui i se atribuie originea tuturor sectelor šiite.

S-a deplasat dintr-o țară în alta, răspândind aceste idei, iar când a găsit adepti care să-l urmeze, a propovăduit succesiunea lui 'Ali bin Abi Talib (Allah să fie mulțumit de el!), apoi natura divină a lui 'Ali (Allah să fie mulțumit de el!). De fiecare

dată când răspândea aceste idei printre cei care îl însoțeau, enunța câte o nouă idee exagerată. A propovăduit ridicarea lui 'Ali bin Abi Talib (Allah să fie mulțumit de el!) la cer, i-a negat moartea și a susținut că tunetul este glasul lui, iar fulgerul – biciul lui. De aceea a spus cu prilejul morții lui 'Ali (Allah să fie mulțumit de el!): „Pe Allah, chiar dacă ne-ați aduce creierul său într-o pungă, nu vom crede în moartea lui! El nu va muri până când o să coboare din cer și o să domnească pe pământ.” Aceasta reprezintă o necunoaștere a interpretării și a cadrului revelației, însă a devenit metodologia șiiților în general. El este primul care i-a învățat pe șiiți cum să interpreteze Coranul după voia lor. A propovăduit că profetul Muhammad (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se va întoarce și a argumentat invocând spusele lui Allah: *„Acela care ți-a prescris Coranul te va aduce înapoi la locul în care [tu vrei] să te întorci.”*

Abdullah bin Saba' a început cu aceste intrigi în epoca lui 'Ali, iar 'Ali (Allah să fie mulțumit de el!) l-a exilat în Yemen. Chiar

dacă unii șiiți neagă proveniența lor de la ibn Saba', iar alții neagă însăși existența unei persoane cu acest nume, fundamentele pe care ibn Saba' le-a preluat din Iudaism și alte religii fanteziste și le-a instituit ca doctrină pentru sine și adepții săi formează în continuare doctrina tuturor sectelor șiiților, în pofida diferențierilor existente dintre ei din punctul de vedere al gradului de exagerare. Din acest motiv, se consideră că această grupare constituie originea tuturor sectelor șiiite până în zilele noastre, cu diferitele lor argumentații și propovăduiri. Bin Saba' a stabilit regula neatribuirii tradițiilor profetice Mesagerului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), ci lui 'Ali (Allah să fie mulțumit de el!), conform propriei sale metodologii; sectele șiiite își schimbă regulile după cum le convine și conform tendințelor lor, raportându-se la relatări pe care le atribuie în mod fals imamilor, fără a le raporta la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Acest lucru poate fi constatat în cărțile și în dovezile prezentate de către ei.

A doua sectă - *Al-Kaysaniyya*.

Denumirea de *Al-Kaysaniyya* provine de la Kaysan, elevul imamului Muhammad ibn Al-Hanafiya (Allah să fie mulțumit de el!). Această sectă a apărut după uciderea imamului 'Ali (Allah să fie mulțumit de el!). Ei au devenit cunoscuți ca adepți ai lui ibn Al-Hanafiya, iar apariția lor a devenit mai pregnantă după abdicarea lui Al-Hasan (Allah să fie mulțumit de el!) în favoarea lui Mu'awiya (Allah să fie mulțumit de el!). Ei au eliminat succesiunea lui Al-Hasan și a lui Al-Hussayn (Allah să fie mulțumit de ei!) și au propovăduit succesiunea lui Muhammad ibn Al-Hanafiya (Allah să fie mulțumit de el!) care era testatorul tatălui său. Chiar dacă o grupare dintre ei a confirmat *imamat*-ul lui Al-Hasan, urmat de cel al lui Al-Hussayn și apoi de cel al lui ibn Al-Hanafiya, majoritatea a propovăduit *imamat*-ul direct al lui ibn Al-Hanafiya și nu a crezut în altceva. Cu trecerea timpului, multe dintre sectele *Al-Kisaniyya* s-au transformat în *Al-Mukhtariyya*.

A treia sectă - Al-Mukhtariyya. Este condusă de Al-Mukhtar bin Abi Abid Al-Thaqafi. A început ca un mic grup căruia i s-au alăturat apoi mulți dintre adepții *Al-Kisaniyya*, așa cum am menționat. Al-Mukhtar era inteligent și viclean, iar unchiul său era guvernatorul din Al-Kufa dinaintea de 'Ali (Allah să fie mulțumit de el!). Mai târziu i s-a spus Kisan, ibn Al-Hanafiya fiind cel care l-a numit astfel, după cum se pretinde, în onoarea sa și pentru a-l asemui cu cel mai bun elev al său. A intrat în multe lupte în numele lui ibn Al-Hanafiya, în care a învins, apoi a perseverat până a ajuns să pretindă că este inspirat. Această sectă a pretins că ibn Al-Hanafiya nu ar fi murit, ci a fost reținut de Allah și va ieși la sfârșitul timpului. Mai mult decât atât, au descris până și situația în care se afla în locul în care era reținut, afirmând că are un leu la dreapta și un tigrul la stânga, precum și alte plăsmuiri. Al-Mukhtar s-a străduit să-l convingă pe ibn Al-Hanafiya să-l susțină, însă acesta a

refuzat, iar atunci a încercat să scape reclamând succesiunea. El și-a găsit sfârșitul în mâna lui Mus'ab bin Az-Zubayr (Allah să fie mulțumit de el!).

A patra sectă - Az-Zaidiyya. Această sectă a apărut după uciderea lui Al-Hussayn (Allah să fie mulțumit de el!). Ei nu au găsit în Zayn Al-Abidin imamul care să procedeze conform dorinței lor, deoarece acesta i-a lăsat, pe ei și propovăduirile lor, pentru a deveni unul dintre protectorii umayyazilor și companion al lui Yazid bin Muawiya. De aceea această sectă s-a asociat fiului său, Zayd, care s-a ridicat împotriva guvernanților umayyazi, scoțând sabia. Din acest motiv s-au numit *Az-Zaidiyya*, iar această sectă a completat *imamat*-ul cu fiii lui Zayd. Este considerată una dintre sectele šiite cele mai apropiate de sunniți. Ei nu i-au renegat pe companionii Profetului (Allah să fie mulțumit de ei!) și nu i-au insultat; au recunoscut *imamat*-ul califilor Abu Bakr, 'Umar și 'Usman (Allah să fie mulțumit de ei!), deoarece au considerat că 'Ali (Allah să

fie mulțumit de el!) însuși i-a recunoscut drept conducători. Chiar dacă unele grupări de zaidiți l-au contrazis în această privință și s-au disociat de principiile lui Zayd, ele reprezintă o minoritate. Zayd bin 'Ali (Allah să fie mulțumit de el!) a fost ucis, după ce a fost trădat de adepții săi šiiti care l-au abandonat singur pe câmpul de luptă. Iată cum se repetă istoria... Așa cum i-au trădat pe 'Ali și pe Al-Hussayn (Allah să fie mulțumit de ei!), l-au trădat și pe Zayd, lăsându-l singur ca să fie ucis.

Ei sunt, așa cum am spus, gruparea cea mai apropiată de sunnism, propovăduind dreptul la succesiune al celui mai puțin merituos (*al-mafdul*) și faptul că imamii nu sunt infailibili. Ei au avut însă anumite puncte comune cu mu'taziliții în multe privințe. Zaidiții se situează între cele două poziții. De asemenea, ei nu au propovăduit doctrina reparației după absență, nici pe cea a revenirii la această viață. Este demn de menționat că această doctrină a deviat din cauza faptului că în ea au intervenit învățații proastei călăuziri (*ulama adh-dhalala*), iar

mulți dintre aceștia s-au alăturat celorlalte secte de šiiti, promovând doctrina lor deviantă. Ea se regăsește în prezent la unele triburi beduine din Yemen. Dintre cele mai cunoscute secte ale acestei grupări fac parte *Al-Jarudiyya*, *Al-Hasniyya*, *Al-Batriyya* și *As-Sulaymaniyya*.

A cincea sectă – *Ar-Rafidha* (*cea care respinge*). Au fost numiți astfel, deoarece au respins majoritatea companionilor Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). De asemenea, s-a afirmat că au fost numiți astfel pentru că au respins *imamat*-ul lui Zayd, însă prima variantă este cea mai probabilă, întrucât au existat înainte de Zayd și, mai mult decât atât, l-au chemat pe acesta să îmbrățișeze convingerile lor referitoare la respingerea *imamat*-ului lui Aș-Șihan, respingerea guvernării *umayyazilor* și alte aspecte. Zayd a refuzat toate acestea și nu le-a acordat atenție. Una dintre cele mai importante denumiri ale lor este *Al-Khaşabiyya* (*cea de lemn*), datorată faptului că foloseau lemnul în luptă și nu

permiteau ridicarea armelor decât în prezența steagului imamului cel infailibil. Li s-a mai spus și *Al-Imamiya* în virtutea propovăduirii de către ei a existenței unei prescripții divine privind dreptul la succesiune al lui 'Ali (Allah să fie mulțumit de el!). De aici aflăm că secta šiită duodecimană este una dintre sectele grupării rafidiților care cred în Mahdi, revenirea acestuia, apariția după absență, disimulare (*taqiyya*) și alte invenții ale acestei doctrine. Ne vom strădui în continuare să detaliem aceste grupări, cu ramificațiile aferente, așa cum se prezintă acum, pentru a lămuri fundamentul acestor secte a căror voce răsună cu toată falsitatea și care, mai mult decât atât, polemizează de pe poziții false. Această grupare este concentrată în Iran, Golful Arab, Iraq, sudul Libanului și India.

Zonele de răspândire

Șiismul duodeciman este concentrat în mare măsură în Iran, Iraq, Azerbaijan, Bahrain și într-un procent însemnat în Kuwait și Liban, precum în multe alte zone cum ar fi Qatif, Ihsa și Medina în Arabia Saudită, Al-Batina în Sultanatul Oman și restul statelor din Golful Arab, Pakistan, Afganistan, India și statele Asiei Mijlocii.

Șiismul ismailit este prezent în Najran în Regatul Arabiei Saudite și în India, iar șiismul zaidit este concentrat în Yemen.

Grupările și școlile de gândire šiite

Șiismul s-a divizat în numeroase școli de gândire subsidiare și grupări de bază dintre care enumerăm:

□ Al-Imamiyya Al-Ithna Așariyya – Imamită duodecimană

- Al-Usuliyya (fundamentalistă)

- Aş-Şaykhiyya
- Al-Ikhbariyya
- As-Saba'iyya Al-Isma'iliyya - Ismailită
 - An-Nizariyya
 - Isma'iliyyat Faris
 - Al-Aghakhaniyya - Aga Khanită
 - Al-Bohra
- Az-Zaidiyya - Zaidită (cea care face obiectul studiului)
 - Al-Jarudiyya
 - As-Sulaymaniyya
 - Al-Batriyya
- Alte şcoli de gândire
 - An-Nasiriyya sau Al-Alawiyya
- Şcoli de gândire care au devenit religii
 - Al-Baha'iyya - Baha'ită
 - Babiyya - Babită
 - Ad-Druziyya - Druză
 (Al-Muwahhidun - Almohazii)

**Câteva grupări istorice care au fost
clasificate ca šiite**

Al-Muhammadiyya - Adh-Dharariyya - Al-Musawiyya - Al-Mubarakiiyya

Al-Qat'iiyya - Al-Haşimiyya - Al-Kamiliyya- Al-Qaramita

An-Nawusiyya - Aş-Şamtiyya - Al-'Ammariyya - Al-Karimkhaniyya

Al-Wafiqiyya - Al-Kaşfiyya - Al-Qartiiyya - Al-Mughwiriyya

Al-Kisaniyya - Al-Fathiyya - At-Tawwabun - An-Najjariyya - Al-Bikriyya

**Bibliografie pentru cine dorește să se
documenteze mai mult:**

Tarikh At-Tabari

Al-Bidaya wan-Nihaya (Începutul și sfârșitul)

Al-Firaq baynal-Firaq

Minhaj al-Maqal

Ibn Saba' haqiqa la khayal (Ibn Saba' este adevăr,
nu plăsmuire)

Al-Milal wan-nahl

Tarikh al-Madhahib al-Islamiyya (Istoria
școlilor islamice de gândire)

Firaq aș-Și'a (Grupările șiiților)

Al-Adyan wal-Firaq wal-Madhahib al-Mu'asira
(Religiile, grupările și școlile de gândire
contemporane)

Aș-Și'a wat-Tașayyu' (Șiitii și šiismul)

PARTEA I

CAPITOLUL 1

Definirea termenilor *Al Al-Bayt* (cei ai Casei familia Profetului) și *As-Sahaba* (companionii Profetului)

Ibn Manzhur, autorul dicționarului *Lisan Al-Arab*, a spus: „Cei ai casei sunt cei care locuiesc în ea, iar *cei ai bărbatului* sunt oamenii săi cei mai apropiați. Cei ai Casei Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) sunt soțiile, fiicele sale și ginerele său - mă refer la 'Ali Ibn Abi Talib (*karram allah wajhah*).”

Ar-Raghib Al-Asfahani a spus: „Oamenii bărbatului sunt cei cu care se adună, cu care are legături pe linie de filiație sau religie sau cu care urmează aceeași cale ca ocupație, casă și descendenți. S-a spus că originea cuvântului *AL* este *AHL* (neam), apoi *H* s-a transformat în ' (*hamza*), devenind

A'L, pentru ca apoi să fie contras în *AL*. Iar familia (*al*) bărbatului sunt soțiile, descendenții și rudele sale, așa cum menționează lingviștii și așa cum se arată în Coranul cel Sfânt (Sura Yusuf: 25, precum și Sura Hud: 73). Cât despre *Al-Ahl* și *Al-Al* în legea canonică a Islamului, acestea sunt menționate în patru formulări celebre.

PRIMA VERSIUNE: *Al-Al* sunt soțiile și descendenții

Se argumentează acest lucru prin versetul purificării (*Aya At-Tathir*) care menționează soțiile Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). De asemenea, se menționează în Sura *Al-'Ahzab*, ale cărei versete vorbesc, atât la început, cât și la sfârșit, despre soțiile Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Din acest punct de vedere, nu există argumente sau replică pentru cei care

au spus că din neamul (*Al-Ahl*) sau familia (*Al-Al*) Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu fac parte femeile sale, fiindcă acest lucru contravine contextului versetului, precum se poate constata, deoarece versetul începe cu femeile și se termină vorbind despre femei.

A doua dovadă: rugăciunea *At-Taşşahud*. Noi spunem în rugăciunea noastră: *O, Allah, binecuvântează pe Muhammad și familia lui Muhammad!* În unele formulări ale rugăciunii, în *Al-Bukhari*, *Al-Al* este interpretat astfel: *O, Allah, binecuvântează-i pe Muhammad, soțiile sale și descendenții săi!* Această formulare este o interpretare a afirmației: *O, Allah, binecuvântează-i pe Muhammad și pe cei ai lui (Al) Muhammad!*, el înlăturând cuvântul *Al-Al* și înlocuindu-l cu soțiile și descendenții.

De asemenea, se menționează că 'Aişah (Allah să fie mulțumit de ea!) ar fi spus: „**Familia (Al) Mesagerului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu mâncase pâine de grâu pe**

săturate.” (Consemnat de cei doi imami Al-Bukhari și Muslim). Vorbind despre familia (Al) Mesagerului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) care nu se săturase, 'Aişah se referea la soțiile care îi aparțineau legitim Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!).

A DOUA VERSIUNE: Ei sunt cei cărora li s-a interzis acceptarea *zakat*-ului (daniei)

1. Cei cărora li s-a interzis *zakat*-ul (dania). Ei sunt triburile Banu Haşim și Banu Al-Muttalib, iar aceasta datorită faptului că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se trăgea din Haşim, el fiind **M u h a m m a d b i n A b d a l l a h b i n A b d u l - M u t t a l i b b i n H a ş i m**. Al-Muttalib este fratele lui Haşim, el fiind unchiul lui Abdul-Muttalib, bunicul Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!).

2. Cei cărora li s-a interzis *zakat*-ul (dania) și *sadaqa* (pomana). Ei sunt numai Banu Haşim. Iar dovada că aceştia sunt

neamul (cei ai Casei) Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se află într-o relatare (hadis) a lui Zayd bin Arqam (Allah să fie mulțumit de el!) despre Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Acesta din urmă a repetat de trei ori: „**Vă aduc aminte de Allah în legătură cu cei ai Casei mele!**” Zayd a fost întrebat cine erau cei ai Casei sale, iar el a răspuns că cei ai Casei sale sunt cei cărora li s-a interzis *sadaqa* (pomana), ei fiind Al 'Ali, Al Aqil, Al Al Abbas și Al Ja'far, și i-a enumerat pe aceștia patru, respectiv rudele Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Hadis consemnat de Muslim.

A TREIA VERSIUNE: Cei ai (Al) Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) sunt întreaga comunitate musulmană

Aceasta înseamnă că fiecare musulman este considerat dintre cei ai

Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), respectiv dintre adepții săi. Iar cei ai bărbatului sunt adepții acestuia și fiecare dintre cei care urmează un bărbat devine dintre ai săi. Precum a spus Allah (Preamărit fie El!): „*Faceți să între cei ai lui Faraon la osânda cea mai aspră...*”, adică Faraon și cei care l-au urmat în religia sa și nu au crezut în El (Allah să ne ferească!).

A PATRA VERSIUNE: 'Ali, Fatima, Al-Hasan și Al-Hussayn și numai descendenții acestora doi

Argumentul invocat este hadisul *al-kisa* (relatarea mantiei). Așa cum ne relatează 'Aișah (Allah să fie mulțumit de ea!), 'Ali bin Abi Talib (Allah să fie mulțumit de el!) a intrat la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), iar acesta l-a luat sub mantaua sa largă, apoi au venit pe rând Fatima, Al-Hasan și Al-Hussayn și i-a luat și pe aceștia sub manta, i-a învelit (adică i-a acoperit) și a

recitat: „Allah voiește numai să îndepărteze necurăția de voi, cei ai Casei, și să vă purifice complet!” (Consemnat de Muslim).

Cine sunt Banu Hașim bin Abd Munaf

Abd Manaf este cel de al cincilea bunic al Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!); el a avut patru fii, așa cum au menționat învățații, aceștia fiind: Hașim, Al-Muttalib, Abd Șams și Nawfal.

- **Printre descendenții lui Nawfal** s-au numărat Mut'im bin Uday și Abdullah bin Jubayr bin Mut'im bin Uday, cel care a fost conducătorul arcașilor ce și-au părăsit pozițiile în bătălia de la Uhud.

- **Lui Abd Șams i s-au născut Al-Hakam și Umayya.** Al-Hakam a fost tatăl lui Marwan Abdul-Malik, întemeietorul statului maronit, iar Umayya a fost părintele ummayazilor, printre care 'Usman bin Affan și Abu Sufyan, tatăl lui Muawiya.

- **Printre descendenții lui Al-Muttalib se numără:** Rukana, care a

devenit faimos prin faptul că s-a luptat cu Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) l-a pus la pământ. Printre descendenții săi se numără imamul Aș-Șafi'i și din acest motiv imamului Aș-Șafi'i i se spune Imamul Muttalibit. De aceea, atunci când un bărbat l-a vorbit de rău pe 'Ali bin Abi Talib (Allah să fie mulțumit de el!) în fața lui Muawiya (Allah să fie mulțumit de el!), Muawiya i-a răspuns, luându-i apărarea lui 'Ali. Unul dintre cei de față s-a mirat, mai ales din cauza războiului care exista între Muawiya și 'Ali și, călătorind la Al-Kufa, i-a adus la cunoștință lui 'Ali (Allah să fie mulțumit de el!) cele petrecute. 'Ali (Allah să fie mulțumit de el!) l-a întrebat: „Oare știi de ce a făcut Muawiya acest lucru?” El i-a răspuns: „Nu știi.” 'Ali (Allah să fie mulțumit de el!) i-a spus: „Fiindcă este vărul meu. Amândoi ne tragem din Abd Manaf.”

De asemenea, atunci când Abu Sufyan s-a dus în Siria după armistițiul de la Al-Hadibiya și s-a întâlnit cu Harqal, acesta

i-a întrebat pe el și pe cei care-l însoțeau: „Care dintre voi este mai apropiat ca grad de rudenie de Muhammad?” Abu Sufyan i-a răspuns: „Eu.” Fiindcă el, așa cum am arătat, este descendent al Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) prin Abd Manaf.

- **Hașim a avut doi fii:** Abdul-Muttalib și Asad, cel care este tatăl Fatimei, mama lui 'Ali bin Abi Talib. El a avut fii, însă acestora nu li s-au menționat descendenții.

Istoricii au menționat că Allah l-a binecuvântat pe Abdul-Muttalib cu zece fii. Aceștia au fost:

1) Abdullah: tatăl Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), care nu l-a avut decât pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!);

2) Hamzah: nu a avut descendenți;

3) Al-Abbas: a avut cei mai mulți descendenți dintre ei, anume opt fii - Abdullah Al-Bahr Al-Habr, Ubaydullah, Abdur-Rahman, Kathir, Tamam, Qutham, Mu'abbad, Al-Fadhl. Cei doi sunt cei care au

acceptat Islamul dintre unchii Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!);

4) Abu Talib: a avut patru fii – 'Ali, Aqil, Ja'far și Talib;

5) Az-Zubayr: nu a avut descendenți;

6) Abu Lahab. Numele lui Abu Lahab era Abdul-Aza și a avut trei fii: Ataba, Utayba și Mu'attib;

7) Al-Harith: a avut patru fii – Rubay'a, Abdallah, Umayya și Abu Sufyan;

8) Al-Maqwam;

9) Al-Ghidaq;

10) Saffar.

Toți aceștia și descendenții lor sunt familia Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!).

Meritul celor ai Casei, statutul lor și dreptul ce li se cuvine

Putem împărți meritele familiei Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) în două categorii:

1 - Meritele generale

La acestea se referă relatarea lui Zayd bin Arqam (Allah să fie mulțumit de el!) în care sunt redate spusele Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) care a repetat de trei ori: **„Vi-L reamintesc pe Allah în legătură cu cei ai Casei mele!”** Acest lucru se aplică în mod general tuturor membrilor familiei Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). (Hadis consemnat de Muslim).

2 - Meritele particulare

Cel mai bun dintre ei este 'Ali bin Abi Talib (Allah să fie mulțumit de el!). Personalitatea sa este atât de importantă și de proeminentă, încât nici nu este necesar să îi indicăm meritele. Sunt suficiente pentru a-i evidenția gloria doar vorbele Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): **„Cel care te iubește este credincios, cel care te detestă este ipocrit.”** (Hadis unanim acceptat).

Al-Abbas este unchiul Profetului

(Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Despre el, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **„Unchiul este fratele tatălui”**, în sensul că are același statut precum cel al tatălui său. (Hadis consemnat de At-Tirmidhi).

Despre soțiile Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), Allah Preaînaltul a grăit: **„Iar soțiile sale sunt mamele lor...”** (Coranul cel Sfânt), adică mamele credincioșilor.

Despre Fatima (Allah să fie mulțumit de ea!), Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **„Fatima este parte din mine, iar ceea ce o supără, mă supără pe mine.”** (Hadis unanim acceptat).

Despre Al-Hasan și Al-Hussayn, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **„Al-Hasan și Al-Hussayn (Allah să fie mulțumit de el!) sunt stăpânii tinerilor din Rai.”** (Hadis consemnat de At-Tirmidhi; hadis autentic).

Despre Abdullah bin Al-Abbas (Allah să fie mulțumit de el!) cunoaștem că Profetul

(Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) l-a invocat pe Allah astfel, referindu-se la Abdullah: **„O, Allah, învață-l interpretarea Coranului cel Sfânt și cunoașterea religiei!”** (Hadis relatat de Ahmad, cu un *isnad* / lanț de naratori autentici).

Despre Al-Mahdi, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **„Al-Mahdi este din familia mea, din copiii Fatimei.”** (Acesta este un hadis autentic, relatat de Dawud).

De asemenea, pot fi menționați unii membri ai familiei Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) care sunt totodată cei doisprezece imami din doctrina șiiită:

- 1 - 'Ali bin Abi Talib;
- 2 - Al-Hasan;
- 3 - Al-Hussayn;
- 4 - 'Ali bin Al-Hussayn (Zayn Al-Abidin);
- 5 - Fiul său: Muhammad (Al-Baqir);
- 6 - Fiul său: Ja'far (As-Sadiq);

- 7 – Fiul său: Musa (Al-Kazhim);
- 8 – Fiul său: 'Ali (Ar-Ridha);
- 9 – Fiul său: Muhammad (Al-Jawad);
- 10 – Fiul său: 'Ali (Al-Hadi);
- 11 – Fiul său: Al-Hasan (Al-Askari);
- 12 – Fiul său: Muhammad (Al-Muntazhar).

Aceștia pot fi împărțiți în patru categorii

Prima categorie. Companionii Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): 'Ali, Al-Hasan și Al-Hussayn.

A doua categorie. Învățații pioși care fac parte dintre învățații sunniților, ei fiind în număr de șase:

- 1 – 'Ali bin Al-Hussayn;
- 2 – Muhammad Al-Baqir;
- 3 – Ja'far As-Sadiq;
- 4 – Musa Al-Kazhim;
- 5 – 'Ali Ar-Ridha;
- 6 – Muhammad Al-Jawad.

A treia categorie. Sunt cei care fac parte dintre musulmanii care nu s-au făcut cunoscuți prin multă știință și a căror religiozitate nu a fost contestată. Ei sunt fără pată și le este suficientă gloria descendenței din Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Aceștia sunt doi:

1 - 'Ali Al-Hadi;

2 - Al-Hasan Al-Askari.

Ei fac parte dintre cei care au dreptul de a veni la mormântul Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și de a spune: „Pacea fie asupra ta, o, tată!”.

A patra categorie. Cel care nu există și nu a fost creat acesta este unul singur, cel așteptat: Muhammad bin Al-Hasan.

Statutul celor din prima și a doua categorie în doctrina sunnită

Prima categorie.

'Ali bin Abi Talib este vărul Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah

fie asupra sa!), soțul stăpânei femeilor din toate lumile – Fatima bin Muhammad, al patrulea dintre califii „bine călăuziți” și unul dintre cei zece cărora li s-a promis Raiul.

Al-Hasan Al-Basri a spus: „Conducătorul celor credincioși (cu referire la 'Usman bin Affan) a fost ucis mișelește, iar oamenii, voindu-l pe cel mai bun dintre ei, i-au jurat credință (lui 'Ali bin Abi Talib).” Iar Ahmad bin Hanbal a spus: „Cine nu l-a recunoscut pe 'Ali drept al patrulea conducător (după Abu Bakr, 'Umar și 'Usman) este mai rătăcit decât măgarul alor săi.”

Al-Hasan bin 'Ali, numit *Cel generos*, este imamul, fiu al imamului, Abu Muhammad, stăpânul tinerilor din Rai. Musawir As-Sa'di a spus: „L-am văzut pe Abu Huraira la moscheea Mesagerului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), în ziua în care a murit Al-Hasan, plângând, strigând din răspuțeri și zicând: «Plângeți, oameni, căci azi a murit iubirea Mesagerului lui Allah (Pacea și

binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)!»”

Al-Hussayn bin 'Ali, martirul fericit, este imamul, fiu al imamului, Abu Abdullah, stăpân al tinerilor din Rai, alături de fratele său (Allah să fie mulțumit de ei!).

A doua categorie

'Ali bin Al-Hussayn, supranumit și **Zayn Al-Abidin** (*Giuvaerul adoratorilor lui Allah*).

Ibn Sa'd a spus: „Era extrem de serios și demn de încredere, narator prolific de hadisuri, elevat și desăvârșit.” Az-Zahri a spus: „Nu am văzut un quraișit mai bun decât 'Ali bin Al-Hussayn.” Yahya bin Sa'id a spus: „L-am auzit pe 'Ali bin Al-Hussayn și era cel mai bun hașemit pe care l-am cunoscut.” Adh-Dhahabi a spus: „Era de o măreție sublimă și era demn de marele *imamat* datorită nobleței, capacității de conducător, științei și perfecțiunii memoriei sale.”

Hișam bin Abdul-Malik a fost în pelerinaj la Mekka cu puțin timp înainte de

sucesiunea sa la califat și, pe când încerca să-și facă loc prin mulțime ca să atingă Piatra Neagră, a venit 'Ali bin Al-Hussayn, iar oamenii s-au dat la o parte să-i facă loc ca să atingă Piatra Neagră și să termine de făcut ocolul Kaabei. Hişam bin Abdul-Malik, ajutorul califului, s-a înfuriat și a întrebat: „Cine e acesta? ... Nu-l cunosc.” Lângă el se afla poetul Al-Farazdaq care i-a răspuns:

„El este cel ai cărui pași sunt cunoscuți în valea Mekkăi. Este cunoscut de Casa (lui Allah), precum și de locurile sfinte și profane. El este fiul celui mai bun dintre oameni. El este cel pios, imaculat, pur și eminent. Este 'Ali, al cărui părinte e Profetul, iar prin lumina călăuzirii sale drumul cel întunecat s-a schimbat în calea cea dreaptă. El este fiul Fatimei, dacă nu știi cine e, iar bunicul său este pecetea profeților lui Allah.”

M u h a m m a d b i n ' A l i b i n Al-Hussayn, supranumit și **Al-Baqir**.

Imamul Adh-Dhahabi a spus: „A fost cunoscut drept Al-Baqir (*Revelatorul cunoașterii*), deoarece a descoperit secretele cunoașterii și așa i-a aflat originea ascunsă.

Abu Ja'far (aceasta e porecla sa) era un imam destoinic care memora Cartea lui Allah. A fost un om de o mare însemnătate. Nu îl avantajăm și nici nu îl dezavantajăm, ci îl iubim întru Allah pentru toate atributele minunate adunate în el.”

Ibn Kathir a spus: „A fost una dintre cele mai mari personalități ale acestei comunități, în cunoaștere, fapte, conducere și noblețe.”

Ja'far bin Muhammad, supranumit și **As-Sadiq**.

Adh-Dhahabi a spus: „Imamul As-Sadiq a fost șeikh-ul (conducătorul) tribului din Medina al Profetului, Banu Hașim Abu Abdullah Al-Qurași Al-Hașimi Al-Alawi.” Iar Abu Hatim Ar-Razi a spus: „Nu a existat altul asemenea lui.”

Musa bin Ja'far, supranumit și **Al-Kazhim**.

Ibn Taymiya a spus: „A fost renumit pentru adorarea lui Allah și devoțiune.” Abu Hatim Ar-Razi a spus: „Era demn de

încredere, imam dintre imamii musulmanilor.” Iar Ibn Kathir a spus: „Era plin de adorare și un ideal de bărbăție.”

'Ali bin Musa, supranumit și **Ar-Ridha**.

Ibn Hibban a spus: „A făcut parte dintre domnii și înțelepții familiei Profetului și a fost cel mai mareș dintre hașemiți și nobilii acestora.” Iar Adh-Dhahabi a spus: „Era de o mare însemnătate, demn de conducerea califatului.”

Muhammad bin 'Ali bin Musa, supranumit și **Al-Jawad**.

Ibn Taymiya a spus: „A fost unul dintre conducătorii însemnați ai tribului Banu Hașim, cunoscut pentru generozitate și conducere. De aceea a fost supranumit Al-Jawad (*Cel mărinimos*).”

Oare toate acestea nu dovedesc iubirea sunniților față de membrii familiei Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și iubirea acestora față de

sunniți, fapt dovedit și de relațiile de căsătorie stabilite între ei și de numele dat copiilor?

Relațiile de căsătorie

Primul dintre ei este Mesagerul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa și asupra familiei sale!):

S-a căsătorit cu 'Aișah, fiica lui Abu Bakr As-Siddiq, care era din (tribul) Banu Taym.

S-a căsătorit cu Hafsa, fiica lui 'Umar bin Al-Khattab, care era din (tribul) Banu 'Uday.

S-a căsătorit cu Umm Habiba Ramla, fiica lui Abu Sufyan, care era din (tribul) Banu Umayya.

A căsătorit-o pe fiica sa Ruqaiya cu 'Usman bin 'Affan, care era din (tribul) Banu Umayya. Iar când aceasta a murit, l-a căsătorit cu sora ei, Umm Kulthum.

A căsătorit-o pe fiica sa, Zaynab, cu Al-'As bin Ar-Rabi', care era din (tribul)

Banu 'Abd Şams 'Abd Manaf.

'Ali bin Abi Talib şi-a căsătorit fiica, Umm Kulthum, cu 'Umar bin Al-Kattab (Al-Kafi 5 / 346).

'Ali s-a căsătorit cu văduva lui Abu Bakr As-Siddiq, Asma, fiica lui 'Umays. (*Siyar a'lam an-nubala - Biografiile marilor nobili*).

'Ali s-a căsătorit şi cu Amama, fiica lui Al-'As bin Ar-Rabi', după moartea mătuşii ei (Fatima).

Muhammad bin 'Ali bin Al-Hussayn (Al-Baqir) s-a căsătorit cu Umm Farwa, fiica lui Al-Qasim bin Muhammad ibn Abi Bakr As-Siddiq. Ja'far bin Muhammad bin 'Ali bin Al-Hussayn As-Sadiq spunea: „M-am născut din Abu Bakr de două ori.” (*Siyar a'lam an-nubala* 6 / 255).

Mama lui era Umm Farwa, fiica lui Al-Qasim bin Muhammad bin Abi Bakr, iar bunica lui era Asma, fiica lui Abdur-Rahman bin Abi Bakr As-Siddiq.

Aban bin 'Usman bin 'Affan s-a căsătorit cu Umm Kulthum, fiica lui Abdullah bin Ja'far bin Abi Talib (*Aş-Şi'a wa*

Ahlul-Bayt 141).

Cu Sakina, fiica lui Al-Hussayn bin 'Ali bin Abi Talib, s-a căsătorit Mus'ab bin Az-Zubayr bin Al-'Awwam (*Tabaqat ibn Sa'd* 5 / 183). Mai sunt multe alte asemenea exemple.

Numele date copiilor

'Ali bin Abi Talib a avut trei copii numiți Abu Bakr, 'Umar și 'Usman (*Kaṣf al-ghumma fi ma'rifat al-a'imma* 2 / 67).

Al-Hasan bin 'Ali a avut un copil numit Abu Bakr (*Kaṣf al-ghumma* 2 / 198).

'Ali bin Al-Hasan a avut un copil pe nume: 'Umar (*Kaṣf al-ghumma* 2 / 302).

Musa bin Ja'far a avut doi copii pe nume: 'Umar și 'Aiṣah.

În cele ce urmează vom arăta poziția sunniților față de familia Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!).

Unele dispoziții privind familia Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)

1 - Interzicerea acceptării *zakat*-ului (daniei)

Mesagerul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus despre *zakat*: „**Acceptarea daniei nu îi este permisă lui Muhammad și familiei lui Muhammad.**”

Șeikh al-Islam, imamul Ibn Taymiyya, Adh-Dhahabi și Ibn Kathir au spus: „Dacă li se interzice *khums*-ul (o cincime din prăzile de război), atunci li se permite acceptarea daniei.” Iar imamul Ahmad a afirmat că acceptarea daniei era interzisă femeilor Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Această regulă se datora însă apartenenței și nu obârșiei (ele aparțineau Profetului).

Al-Bukhari a consemnat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ar fi spus: „**Conducătorii comunității**

(*mawla qawm*) aparțin acesteia." Semnificația literală a acestui hadis ar fi că primirea daniei (*sadaqa*) nu este permisă (tribului) Banu Hașim și nici supușilor acestuia (respectiv sclavilor săi). Totuși este permisă sclavelor femeilor Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Astfel, Barira, sclava 'Aișei, a primit ca pomană carne, iar ea le-a dat-o în dar Profetului și 'Aișei. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a întrebat-o: **„Ce-i asta?”** Ea i-a răspuns: „I-a fost dată ca pomană Barirei, iar ea ne-a dăruit-o nouă.” Iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **„Pentru ea este pomană, iar pentru noi dar.”** Apoi a mâncat din ea. Atunci când a permis să i se dea pomană, a arătat că ea nu face parte din cei ai Casei, iar 'Aișah (Allah să fie mulțumit de ea!) nu face parte dintre cei cărora li se interzice acceptarea daniei.

2 - *Khums-ul din ghanima și fay'*

Ghanima reprezintă bunurile dobândite după război, iar *fay'* bunurile

dobândite fără război.

Ghanima se împarte în cinci părți, dintre care patru părți revin soldaților care au luat parte la război, iar a cincea parte se împarte la cinci pentru: Allah, Mesagerul Său, rudele apropiate, orfani, nevoiași și călători.

Rudele apropiate sunt familia Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Acest lucru se întâmplă numai în cazul existenței unui război.

3 - Ei se bucură de o deosebită afecțiune și onoare, datorită rudeniei lor cu Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a spuselor Profetului: „Vi-L reamintesc pe Allah în legătură cu familia mea, vi-L reamintesc pe Allah în legătură cu familia mea, vi-L reamintesc pe Allah în legătură cu familia mea!”

**Poziția predecesorilor pioși față de
familia Profetului
(Pacea și binecuvântarea lui Allah fie
asupra sa!)**

În ceea ce privește poziția predecesorilor pioși (*as-salaf as-salih*), cei care au fost companionii Profetului (*as-sahaba*), generația musulmanilor contemporani cu aceștia (*at-tabi'in*) și generația imediat următoare (*atba' at-tabi'in*), glorificarea și respectul acordat de către aceștia membrilor familiei Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) sunt ilustrate prin câteva exemple:

Abu Bakr As-Siddiq (Allah să fie mulțumit de el!) a spus: „Urmăriți-l pe Muhammad cum se poartă cu familia sa!” Relatat de Al-Bukhari în al său *Sahih*. El a mai spus: „Pe Cel în mâna Căruia se află sufletul meu, relația cu rudele Mesagerului lui Allah îmi este mai dragă decât relația cu

rudele mele!” Consemnat de Al-Bukhari în al său *Sahih*.

Aș-Șa'bi a relatat: „După ce Zayd bin Arqam s-a rugat la înmormântarea mamei sale, și-a adus catârul aproape ca să-l poată încăleca. Abdullah ibn Abbas a venit și i-a ținut scara. Zayd i-a spus: «Dă drumul scării, nepot al Mesagerului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)!» Abdullah bin Abbas i-a răspuns: «Așa ne purtăm noi cu învățații noștri.» Zayd s-a dat jos de pe catâr și i-a sărutat mâna lui Abdullah bin Al-Abbas, spunând: «Așa ni s-a poruncit să ne purtăm cu membrii familiei Mesagerului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!).»”

Șarik bin Abdullah, unul dintre *atba' at-tabi'in* (generația de musulmani imediat următoare celei contemporane cu companiile Profetului) a spus: „Dacă ar veni la mine Abu Bakr, 'Umar și 'Ali și m-ar ruga să le îndeplinesc dorințele, aș da întâietate dorințelor lui 'Ali, datorită legăturii sale apropiate de rudenie cu Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah

fie asupra sa!). Abu Bakr și 'Umar sunt mai buni decât 'Ali în fața lui Allah, dar relația apropiată de rudenie a lui 'Ali cu Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) impune acordarea întâietății dorințelor sale față de ale altora.”

Lui Malik bin Anas, imamului *Dar Al-Hijra* (Casei Emigrării), atunci când Abu Ja'far Al-Mansur l-a chinuit și l-a lovit, i s-a spus: „Să îl blestemi!” Iar el a răspuns: „Pe Allah, îmi va fi rușine când, în Ziua Judecății de Apoi, voi veni, iar acest bărbat dintre rudele Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) va fi torturat din pricina mea.” Astfel l-a lăsat în pace datorită rudeniei sale cu Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!).

S-a povestit că Harun Ar-Rașid a venit la mormântul Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) împreună cu Musa bin Ja'far bin Muhammad bin 'Ali bin Al-Hussayn bin 'Ali bin Abi Talib și, fălindu-se în fața oamenilor, a spus: „Pacea fie asupra ta, o, vere!”, fiindcă el era dintre descendenții lui

Al-Abbas bin Abdul-Mutallib. Apoi a venit Musa bin Ja'far și a spus: „Pacea fie asupra ta, o, tată!” Harun Ar-Rașid s-a uitat la el și a spus: „Ci Allah este fala.”

Ceea ce s-a relatat anterior invalidează afirmațiile ignoranților și ale celor părtinitori care afirmă că sunniții nu acordă familiei Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) dreptul care i se cuvine. Acesta este statutul familiei Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) pentru *Ahl As-Sunna wal-Jama'a*.

PARTEA I

CAPITOLUL 2

Definirea expresiei *Ahl As-Sunna wal-Jama'a*

Definiție. Expresia *Ahl As-Sunna wal-Jama'a* se compune din doi termeni: primul *As-Sunna* și al doilea *Al-Jama'a*; pentru a defini expresia, este necesară definirea celor doi termeni care o compun.

As-Sunna - în sens literal înseamnă „calea”, prin ea înțelegându-se tradiția instituită de Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) prin vorbe, fapte și convingeri.

Al-Jama'a - în sens literal înseamnă „numărul, mulțimea a ceva”. Învățații au avut opinii diferite în ceea ce privește stabilirea semnificației acestui termen, fiind de acord însă cu următoarele enunțuri.

S-a spus: „Ei sunt companionii

(*as-sahaba*) Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)” și s-a spus: „Învățații (cei care au cunoașterea)”. Imamul At-Tirmidhi a afirmat: „Interpretarea noțiunii de *al-jama'a* la învățați este că ei sunt cunoscătorii de *fiqh* (jurisprudență), *'ilm* (știință) și *hadis* (relatări aparținând Profetului - Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). S-a spus: „Cei care sunt în conformitate cu adevărul, chiar dacă cei care-l urmează sunt puțini.” Așa cum a spus Ibn Mas'ud: „*Al-jama'a* sunt cei în conformitate cu adevărul, chiar și dacă tu ai fi singurul care-l urmează.” Na'im bin Hammad a spus: „Dacă grupul (*al-jama'a*) se strică, tu trebuie să fii așa cum era înainte de a se strica și, chiar dacă ai fi singur, tu ești *al-jama'a*.” S-a mai spus că *al-jama'a* este mulțimea uriașă care urmează un imam ce guvernează conform Revelației și evită erezia și inovația în religie.

Poate că aserțiunea cea mai acceptabilă în definirea termenului de *al-jama'a* este cea care include toate aceste

enunțuri, făcând referire la companionii Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și calea adevărată a Islamului pe care au urmat-o, la învățații și juriștii teologi, precum și oamenii care i-au urmat în religie, oameni ce formează comunitatea de musulmani reuniți sub stindardul unui imam ce conduce conform Revelației și îi stabilește limitele. Imamul Ibn Hazm a rezumat aceste afirmații, sintetizându-le în definiția: „*Ahl As-Sunna* sunt cei pe care-i amintim ca oameni ai adevărului, iar opușii lor sunt *Ahl Al-Bid'a* (inovatorii în religie). Ei (*Ahl As-Sunna*) sunt companionii (Allah să fie mulțumit de ei!) Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și toți cei care le-au urmat calea dintre cei mai buni musulmani contemporani cu ei (Allah să-i miluiască!), apoi cunoscătorii de hadis și juriștii teologi care i-au urmat, generație după generație, până în zilele noastre, precum și toți oamenii obișnuiți care le-au urmat exemplul, pretutindeni în lume, la răsărit și la apus.” (*Al-fasl fil-malal wal-ahuwa' wan-nahl* 2 / 271).

Supranume atribuite lui *Ahl As-Sunna wal-Jama'a*

Ahl As-Sunna wal-Jama'a au fost cunoscuți prin intermediul anumitor supranume care sunt mijloace de descriere ale însușirilor lor și sunt preluate în totalitate din hadisurile Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Dintre acele supranume amintim următoarele:

1 - Colectivitatea salvată (*Al-Firqa An-Najiya*). Această descriere este preluată din relatarea lui Abdullah bin 'Amr bin Al-'As: „Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: «**Sigur comunității mele i se va întâmpla ceea ce li s-a întâmplat israeliților (Banu Isra'il), cu care se aseamănă ca un pantof cu perechea sa. Israeliiții s-au împărțit în șaptezeci și două de facțiuni, iar comunitatea mea se va împărți în șaptezeci și trei de facțiuni și toți se vor duce în foc, în afară de una.**» Ei l-au întrebat: «Și care e această facțiune, o, Trimis

al lui Allah?» El le-a răspuns: «**Cea care practică ceea ce eu și companionii mei au practicat.**»” (Relatat de At-Tirmidhi și revizuit de Al-Albani). Aceasta înseamnă că el a descris toate grupările ca fiind sortite pierzaniei; numai una însă va obține salvarea, iar aceasta este *Al-Jama'a*, formată din cei care urmează metodologia predecesorilor pioși în vorbe, fapte și convingeri.

2 - Colectivitate victorioasă (At-Ta'ifa Al-Mansura). Acest nume este luat din relatarea lui Thawban despre Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) care a spus: „**Va exista întotdeauna o colectivitate din comunitatea mea, ai căror membri se vor lupta pentru adevăr; ei vor fi vizibili printre oameni până când va veni ordinea lui Allah.**” Iar în relatarea menționată de Muslim în *Sahih*-ul său: „**Va exista întotdeauna o colectivitate din comunitatea mea care vor face voia lui Allah, iar membrilor ei nu le vor face niciun rău cei care îi părăsesc și nici cei care li se opun; ei vor fi vizibili printre oameni**

până când va veni ordinea lui Allah.” Semnificația este că această sectă, chiar dacă va trece prin perioade în care va părea slăbită, va tinde spre victorie și întărire. Ea se distinge printr-o fermitate uimitoare în fața oponentilor și a defectorilor, făcând lucrul lui Allah și înfățișându-se fără reproș în fața lui Allah.

3 - Predecesorii pioși (As-Salaf As-Salih). Au fost numiți astfel datorită faptului că au urmat calea companionilor Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a imamilor buneii călăuziri din cele trei generații superioare pe care Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a atestat ca fiind cele mai bune și pe care le-a preferat restului comunității, spunând: **„Cei mai buni dintre voi sunt cei din generația mea, apoi cea care urmează și pe urmă cea următoare.”** (Hadis relatat de Al-Bukhari și Muslim; formularea îi aparține lui Al-Bukhari).

Particularitățile doctrinei sunniților

Doctrina sunniților s-a distins de doctrinele celorlalte grupări prin următoarele particularități:

1 - Unitatea sursei. În fundamentarea doctrinelor lor, ei nu se bazează pe nicio altă sursă decât pe Coran, Sunna (linia de conduită a profetului Muhammad - Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și consensul predecesorilor și nu contrazic cele ferm stabilite în acestea prin niciun alt tip de raționament, opinie sau erezie.

2 - Acordul doctrinei sunniților - ca natură, judecată și text cu dovezile autentice. Niciuna dintre doctrinele predecesorilor nu este mai odihnitoare pentru suflet și mai liniștitoare pentru inimă. Ea corespunde perfect naturii sănătoase și judecăților drepte și în ea nu se găsește nimic care să contrazică raționamentele minții sau autenticitatea textelor, căci o judecată sănătoasă nu poate

să fie în contradicție cu un text autentic clar stabilit.

3 - Claritatea și simplitatea.

Înțelegerea ei nu este complicată, iar expunerea ei nu este dificilă. Este înțeleasă fără nicio greutate și de oamenii de rând, și de elite, de oameni aflați la diferite nivele și grade de înțelegere. Pentru a fi înțeleasă nu este nevoie decât de ascultarea versetelor și a relatărilor profetice. Imamul Abu Mudhaffar As-Sam'ani a spus, după cum a relatat Al-Hafidh în *Al-Fath*, 12 / 507, explicând ușurința cu care oamenii obișnuiți urmează credința predecesorilor (*as-salaf*) și evită și abandonează doctrinele teologilor speculativi (*Ahl Al-Kalam*): „Toți oamenii de rând nu știu decât să se conformeze. Dacă li s-ar prezenta această cale – calea teologilor (*al-mutakallimun*) – cei mai mulți dintre ei nu ar înțelege-o, să nu mai vorbim de faptul ca vreunul dintre ei [ar putea vreodată] să devină teoretician. Scopul monoteismului lor este să respecte cele prescrise de imamii lor în doctrina religiei, să se țină ferm de ele, să îndeplinească cu sârg practicile de cult și

să facă invocațiile cu inimile curate și lipsite de îndoială și suspiciuni. Ei nu vor devia de la convingerile lor chiar dacă ar fi tăiați în bucăți. Fie ca această convingere să le facă bine și binecuvântată să le fie această integritate!”

4 - Trăinicia și continuitatea.
Ponegrirea defăimărilor nu face decât să-i sporească strălucirea, iar îndoiala scepticilor nu face decât să-i sporească forța și trăinicia.

Crezul sunniților

Doctrina sunnită constituie prelungirea autentică a metodologiei Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a companionilor săi în cunoaștere, fapte, conduită și credință. Convingerile menționate aici sunt cele înscrise de învățatul At-Tahawi în doctrina sa celebră expusă în cartea *Al-'Aqida*, doctrină care a fost acceptată de către învățați cu câteva adăugiri și anume:

1 - Convingerea nestrămutată că Allah

este Unic, fără niciun asociat; nu există nimic asemenea Lui, nimic nu-I poate diminua puterea și nu există alt dumnezeu în afară de El;

2 - Convingerea nestrămutată că Allah are Numele perfecte și Atributele sublime;

3 - Acceptarea tuturor Numelor și Atributelor pe care Allah și le-a atribuit Său și care I-au fost atribuite de către Mesagerul Său (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), fără alterarea sensului, fără negare, fără reprezentare sub formă umană și fără a cerceta „cum”;

4 - Convingerea nestrămutată că Muhammad (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) este Mesagerul Său, pecetea profeților, imamul celor pioși, alesul celor trimiși și cel iubit de Stăpânitorul Lumilor. Orice reclamare a deținerii profeției după moartea sa nu va fi decât rătăcire și erezie. El este trimis cu adevărul, buna călăuzire, lumina și strălucirea pentru lumea djinnilor și întreaga omenire;

5 - Credința în îngeri, profeți și în cărțile revelate celor trimiși;

6 - Convingerea nestrămutată că destinul, cu binele și răul, vine de la Allah și că Allah a creat lucrurile cu știința Sa, le-a fixat destine și le-a acordat termene. Nu există nimic care să nu-I fi fost necunoscut despre ele chiar înainte de a le crea și El a știut ce vor face atunci când acestea nici nu existau. Le-a poruncit supunere față de El și le-a interzis răzvrătirea. Totul se desfășoară conform verdictului și voinței Sale, iar voia Sa se realizează. Ceea ce va voi va avea loc și ceea ce nu va voi nu va avea loc;

7 - Convingerea nestrămutată că Coranul este Cuvântul lui Allah pe care Acesta l-a revelat Mesagerului Său, cei credincioși crezând în adevărul lui;

8 - Credința în nobilii îngerii scriitori, cei pe care Allah i-a făcut păzitori ai robilor Săi, și credința în îngerul morții, însărcinat să ia sufletele din toate lumile, în chinul din mormânt, pentru cine îl merită, și în întrebările puse de cei doi îngeri - Nakir și Munkir - în mormânt, întrebări despre Domnul său, religia sa și profetul său, conform învățăturilor care i-au parvenit de

la Mesagerul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și de la companionii săi (Allah să fie mulțumit de ei!), precum și credința că mormântul este fie o grădină din grădinile Raiului, fie o groapă din gropile Iadului;

9 - Credința în Ziua de Apoi, în învierea după moarte, în primirea răsplății după fapte, în prezentarea în fața lui Allah pentru socoteală, în citirea Cărții, în podul Sirat și în balanța faptelor;

10 - Credința că Raiul și Iadul sunt două lucruri create care nu vor dispărea și nu vor fi distruse niciodată, că Allah a creat Paradisul și Focul Iadului înaintea oricărei alte creații și i-a creat pe cei care le vor popula. Cine a crezut și a făcut fapte bune va fi trimis de către Allah în Rai, prin Îndurarea Sa, iar cine nu a crezut va fi trimis în Iad, după Dreptatea Sa. Iar mijlocirea pe care le-a rezervat-o este un adevăr, așa cum s-a atestat în relatările confirmate;

11 - Credința nestrămutată că cei credincioși își vor vedea Stăpânul în Rai, așa cum ni s-a spus în Cartea sfântă și Sunna.

Allah (Preaslăvit fie El!) a spus: „În ziua aceea, vor fi unele chipuri luminoase, care vor privi spre Domnul lor.” (Coranul cel Sfânt). Iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): „**Îl veți vedea pe Domnul vostru.**” (Relatat de Al-Bukhari și Muslim);

12 - Credința că nu este permis să se afirme despre nimeni dintre musulmanii credincioși (*ahl al-qibla* = cei care se roagă cu fața înspre Mekka) că este în Rai sau în Focul Iadului, în afară de cei despre care ni s-a revelat că sunt astfel în Coranul cel Sfânt și în Sunna, cu permisiunea rugilor pentru răsplătirea făcătorilor de bine și iertarea făcătorilor de rău;

13 - Credința constă în declararea cu limba, acceptarea cu inima și acțiunea prin fapte;

14 - Credința că marii păcătoși din comunitatea lui Muhammad (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu vor sta veșnic în Focul Iadului, dacă au murit monoteiști, cu credință în Unicul Allah, chiar dacă nu s-au pocăit. Ei depind de

voința și judecata lui Allah. Dacă Allah va voi, îi va ierta prin Îndurarea Sa, așa cum a amintit Cel Preaslăvit și Preamărit în Cartea Sa: „... *Afară de aceasta, El iartă cui voiește.*” Dar dacă voiește, îi chinuie în foc după Dreptatea Sa, apoi îi va scoate de acolo prin Mila Sa sau prin mijlocirea mijlocitorilor care I-au fost supuși fideli și îi va trimite în Rai;

15 - Ei nu recunosc răzvrătirea împotriva conducătorilor din fruntea musulmanilor, chiar dacă sunt nedrepti, și nu renunță la supunerea față de aceștia, considerând supunerea față de ei drept parte din supunerea față de Allah, atât timp cât ei înșiși (conducătorii) nu ordonă nesupunerea;

16 - Iubirea față de companionii Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) face parte din credință, dar fără exces sau tăgăduire;

17 - Credința că, după Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), califatul i-a revenit în primul rând lui Abu Bakr As-Siddiq (Allah să fie mulțumit de

el!), confirmându-i astfel excelența și superioritatea sa asupra întregii comunități, apoi lui 'Umar bin Al-Khattab, lui 'Usman bin 'Affan și lui 'Ali bin Abi Talib (Allah să fie mulțumit de ei!), iar ei sunt califii bine călăuziți și conducătorii integri;

18 – Credința că un singur profet este mai bun decât toți supușii (weli) apropiați lui Allah;

19 – Credința în semnele Zilei Judecății, apariția lui Anticrist și coborârea din ceruri a lui Iisus, fiul Mariei (Pacea fie asupra lui!), în răsăritul soarelui din locul în care apune și în apariția Fiarei din adâncul pământului. Nu dăm crezare niciunui prezicător, ghicitor sau nimănu care pretinde ceva contrar Cărții, Sunnei și consensului comunității;

20 – Credința că Islamul este religia adevărului care trebuie urmat, iar urmarea altei religii sau școli de gândire este minciună și rătăcire. Allah cel Preaslăvit a grăit: „*Unica religie acceptată de Allah este Islamul...*” (Sura Ali 'Imran: 19) și a spus: „*Acela care dorește o altă religie decât*

Islamul, nu-i va fi acceptată, și el se va afla în Lumea de Apoi printre cei pierduți.” (Sura Ali 'Imran: 85).

Cele mai mari personalități sunnite

Nu este nicio îndoială că primul care a făcut cunoscută doctrina sunnită este Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), cel care a explicat-o cel mai bine, urmat de companionii săi care i-au urmat calea, au mers pe urmele lui și i-au făcut cunoscută *sunna* (tradiția). Calea companionilor Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a fost urmată de către succesori (*at-tabi'un*) și de către cei care i-au urmat și îi vor urma cu excelență în credință, până în Ziua Judecății. Printre aceștia se numără:

1 - Imamul Abu Hanifa An-Nu'man bin Thabit (m. 150 d. Hegira). A fost unul dintre cei mai mari imami și cărturari ai Islamului. Eforturile sale au fost îndreptate spre răspândirea doctrinei autentice și

apărarea acesteia, iar cartea sa *Al-fiqh al-akbar* este foarte renumită. El a spus, printre altele, explicând gândirea predecesorilor pioși în privința Atributelor lui Allah: „Allah nu se descrie cu Atribute ale celor create, iar Mânia și Mulțumirea Sa sunt două dintre Atributele Sale fără «cum», așa afirmă sunniții. El se mânie și este mulțumit și nu se spune: «Mânia Sa este pedeapsa Sa, iar mulțumirea Sa este răsplata Sa.» Îl descriem așa cum S-a descris El Însuși: El nu zămislește și nu este născut, și El nu are pe nimeni egal, este Cel Viu, Cel Puternic, Cel care Aude, Cel care Vede, Cel Știutor. Mâna lui Allah deasupra mâinilor lor nu este ca mâinile celor creați de către El, iar Fața Sa nu este ca fețele celor creați de El.” El interzicea teologia speculativă (*al-kalam*) și îi blama pe teoreticienii acesteia. De aceea el a spus: „Blestemul lui Allah fie asupra lui 'Amr bin 'Ubayd conducătorul mu'taziliților, căci el a deschis pentru oameni calea către teologia speculativă care nu le este de niciun folos.”

2 – Imamul Abu Abdullah Malik bin

Anas (m. 179 d. Hegira). A fost un mare imam dintre imamii predecesorilor pioși și, chiar dacă a fost dintre cei a căror activitate s-a desfășurat în domeniul jurisprudenței, în domeniul doctrinei a fost păstrător al textelor sfinte, fără a le depăși, respectând doctrina predecesorilor pioși de la care nu se abătea nicio clipă. El respingea teologia speculativă și îi blama pe teoreticienii acesteia. Din relatările pe care le avem despre el în această privință amintim ceea ce ne-a transmis Ibn Abdalbarr: „A detestat teologia speculativă, iar oamenii din ținutul nostru continuă s-o deteste și s-o interzică. Nu ne plac vorbele (*al-kalam*), cu excepția cazului în care sunt susținute de fapte. Referitor la vorbele despre religia lui Allah și despre Allah cel Preaslăvit și Preamărit, tăcerea îmi este mai plăcută, căci i-am văzut pe oamenii din ținutul nostru interzicând vorbele despre religie, cu excepția cazului în care sunt susținute de fapte.” Iar Abu Na'im a relatat despre el: „Dacă un om face mari păcate, dar nu l-a făcut lui Allah niciun asociat, și apoi se dezice de aceste erezii și

inovații, intră în Rai.”

3 - Imamul Muhammad bin Idris Aș-Șafi'i. (m. 204 d. Hegira). Reprezintă una dintre marile personalități conducătoare ale Islamului care împărtășea convingerile spirituale ale predecesorilor pioși, era extrem de vehement în condamnarea teologilor speculativi și avertiza în privința lor. Dintre afirmațiile care-i denotă convingerile sunt cele relatate de învățatul Ibn Qayym Al-Jawziyya: „Discursul despre Sunna pe care eu o urmez și pe care am văzut că o urmează companionii noștri - *Ahl Al-Hadis* (narratorii de hadis) - pe care i-ați văzut și de la care am învățat, precum Sufyan, Malik și alții, constă în a declara cu tărie că nu există alt dumnezeu decât Allah, că Muhammad este trimisul lui Allah, că Allah Preaslăvitul pe tronul Său din cer se apropie de creația sa așa cum voiește, coboară până la cerul cel mai jos cum voiește.” A mai spus: „Credința este vorbă, faptă și convingere în inimă. Vedeți ce a grăit Allah cel Preaslăvit și Preamărit: «*Și nu va lăsa Allah să fie în deșert credința*

voastră...», adică rugăciunea voastră pe care o faceți cu fața spre Ierusalim, numind rugăciunea *credință*, căci ea este și vorbă, și faptă, și legământ.” În ce privește poziția sa față de teologia speculativă, ea este arătată în cele consemnate de Ibn Batta despre Abu Thaur: „Aș-Șafi'i mi-a spus: «Nu am văzut pe cineva care să învețe ceva din teologia speculativă și să aibă succes.»” Iar Al-Harawi a consemnat despre Yusuf Al-Masri că a spus: „Aș-Șafi'i a spus: «E mai bine ca Allah să-l încerce pe om cu interdicția pe care i-a dat-o, aceea de a nu-l face niciun asociat, decât să-l încerce cu teologia speculativă.»”

4 - Imamul Ahmad bin Muhammad bin Hanbal (m. 241 d. Hegira). El este, imamul și conducătorul sunniților; a fost pus la încercare și a îndurat, a trudit pentru a face cunoscută doctrina predecesorilor pioși și Allah l-a ajutat să învingă, iar pomenirea sa a devenit un strălucit elogiu la adresa celor pioși.

Redăm din comentariile sale referitoare la explicarea doctrinei

predecesorilor pioși: „Coranul este Cuvântul lui Allah și nu un lucru creat.” A mai spus: „Printre cele mai bune trăsături ale credinței se află iubirea întru Allah și ura întru Allah.” De asemenea, a afirmat: „Credința se mărește și se micșorează, așa cum s-a arătat în relatări.”

Referitor la poziția sa față de teologia speculativă, se știe că a fost extrem de critic și de vehement împotriva teologilor. În această privință, Ahmad bin Hanbal i-a scris lui 'Ubaydullah bin Yahya bin Khaqan: „Nu sunt un prieten al teologiei speculative. Nu-i văd teologiei speculative niciun rost în toate acestea; recunosc numai ce este în Cartea lui Allah și hadisul Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)”

5 - Șeikh al-Islam Abu Al-Abbas Ahmad bin Abdulhalim bin Taymiyya. Mare personalitate și învățat al comunității, el a fost un luptător cu condeiul și cu tradițiile profetice; el a explicat și expus cel mai bine doctrina predecesorilor pioși și a contrazis și respins doctrinele inovatorilor și ateilor care s-au mâniat pe el și l-au defăimat

în fața sultanului, iar acesta l-a întemnițat. A fost pus la grea încercare și a îndurat. A lăsat ca moștenire un număr uriaș de cărți și lucrări importante ce au devenit documente de referință pentru cercetători.

Aceasta este o scurtă prezentare a comunității *Ahl As-Sunna wal-Jama'a*, a doctriinelor, marilor personalități și a particularităților lor. Este de datoria fiecărui musulman, în pofida predominării și a multitudinii diverselor grupări, să cunoască această comunitate și să-și însușească atributele sale, iar aderarea la ea să nu se datoreze doar descendenței și să fie o simplă urmare a obârșiei, căci ea este într-adevăr comunitatea adevărului și a buneii călăuziri.

PARTEA A DOUA

Prezentarea sectei zaidite (*Az-Zaidiyya*). Apariția, istoricul și doctrina.

Az-Zaidiyya este una dintre sectele šiite, cea mai apropiată de sunniți. Este numită după Zayd bin 'Ali Zayn Al-Abidin bin Al-Hussayn bin 'Ali (Allah să fie mulțumit de el!), decedat în anul 122 d. Hegira. Dintre lucrările sale amintim: *Kitab al-majmu' fil-hadis / Ghid complet despre hadis*, *Kitab al-majmu' fil-fiqh / Ghid complet despre jurisprudență*; ambele cărți sunt strânse într-o singură carte denumită *Al-majmu' al-kabir / Marele ghid*. Zaidiții recunosc *imamat-ul* celui mai puțin merituos (*al-mafdul*), în pofida existenței celui superior (*al-fadil*), iar pe acest considerent au fundamentat legitimitatea *imamat-ului* lui Abu Bakr, 'Umar, 'Usman, deși consideră că 'Ali este mai bun decât cei trei. Totodată ei se bazează pe Coranul cel

Sfânt care i-a fost revelat lui Muhammad (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), sunt în dezacord cu rafidiții în ceea ce privește pretențiile lor referitoare la modificarea Coranului, dar sunt în acord cu mu'taziliții în ceea ce privește partea referitoare la numele și atributele divine, la predestinare și la poziția dintre cele două poziții. Cât despre sunniți, ei cred că Sfântul Coran este Cuvântul necreat al lui Allah, de la care a început și la care se va întoarce totul. Pentru mai multe detalii referitoare la această sectă se poate consulta cartea *Al-Mausu'a al-Muyassara fil-Adyan wal-Madhahib wal-Ahzab al-Mu'asira / Enciclopedia ușoară a religiilor, a școlilor de gândire și a partidelor contemporane*, 1 / 81.

Dintre opiniile renumite pe plan academic face parte afirmația că *Az-Zaidiyya* este secta šiită cea mai apropiată de comunitatea sunnită. Aceasta este o afirmație deosebit de pertinentă, dacă prin supranumele de *Ahl As-Sunna* (comunitatea sunnită) se are în vedere semnificația generală că toți cei care recunosc

sucesiunea la conducerea califatului a califilor „bine călăuziți” – Abu Bakr, 'Umar, 'Usman și 'Ali – sunt recunoscuți de către toți musulmanii ca fiind sunniți.

Majoritatea zaidiților atestă sucesiunea în această ordine, considerând că Abu Bakr și 'Umar au fost imami de drept, deși 'Ali, conform convingerii lor, ar fi avut prioritate la conducerea califatului, fără însă a le contesta celor doi dreptul la sucesiune. Școala lor de gândire este fundamentată pe acceptarea dreptului la sucesiune al celui mai puțin merituos (*al-mafdul*), în pofida existenței celui superior (*al-fadil*).

Atitudinea față de cei doi conducători Abu Bakr și 'Umar a constituit punctul de separare dintre ei și rafidiți. Imamul Adh-Dhahabi îl citează în lucrarea sa *Siyar a'lam an-nubala / Biografiile marilor nobili* pe 'Isa bin Yusuf care a spus: „Rafidiții au venit la Zayd și au spus: «Dezice-te de Abu Bakr și 'Umar ca să te ajutăm să învingi!» Acesta le-a răspuns: «Ba îi recunosc.» Atunci i-au spus: «Atunci noi te respingem.» De aceea li s-a spus *Ar-Rafida* (cei care resping). În ceea ce-i

privește pe zaidiți, aceștia l-au susținut, au luptat alături de el și i s-au afiliat.”

Zayd bin 'Ali

Zayd bin 'Ali (supranumit Zayn Al-Abidin) bin Al-Hussayn bin 'Ali bin Abi Talib s-a născut în anul 75 d. Hegira și a murit în anul 122 d. Hegira. A studiat cu fratele său mai mare, Abu Ja'far Al-Baqir, și cu Wasil bin Ata, conducătorul mu'taziliților. De la acesta a adoptat mu'tazilismul, iar prietenii săi l-au urmat, devenind toți mu'taziliți.

Între el și fratele său (Al-Baqir) au avut loc dispute în care acesta din urmă își manifesta dezaprobarea în ceea ce privește învățătura preluată de la Wasil bin Ata mu'tazilitul, din cauza unor afirmații despre care Al-Baqir spunea că sunt în contradicție cu școala sa de gândire, precum recunoașterea greșelii lui 'Ali în bătălia sa cu „proprietarii de cămile” sau afirmația sa

referitoare la destin – omul își creează actele, ori afirmația că a te lupta cu imamii tirani reprezintă o condiție pentru imam, iar cel care nu luptă nu este imam. Astfel, Al-Baqir i-a spus într-o zi: „Tatăl tău 'Ali Zayn Al-Abidin nu este imam, fiindcă nu s-a luptat deloc și nu s-a expus luptei.”

Adh-Dhahabi a spus despre el: „Era învățat, măreț și drept. S-a dus cu solie la guvernatorul Iraqului, Yusuf bin 'Umar, și, după ce a fost trimis înapoi, au venit la el oameni din Kufa, cerându-i să se întoarcă și promițându-i că îi vor jura credință. El i-a ascultat, și-a adunat oastea și a pornit la război împotriva lui Yusuf. A fost ucis în bătălie și ținut pe cruce patru ani. A fost ucis pe vremea califului umayyad Hișam bin Abdul-Malik, în noaptea de vineri, ziua a cincea din luna Muharram a anului 122 d. Hegira.

Lui Zayd i se atribuie cărți, dintre care cele mai renumite sunt *Kitab al-Majmu' fil-Hadis / Ghid complet despre hadis* și *Kitab al-majmu' fil-fiqh / Ghid complet despre jurisprudență*, ambele cărți fiind strânse

într-o singură carte, numită *Al-majmu' al-kabir / Marele ghid*, despre care a relatat elevul său, Abu Khalid 'Amr bin Khalid Al-Wasiti Al-Hașimi, care a murit în al treilea sfert al secolului al II-lea după Hegira.

Sucesorii lui Zayd și învățații zaidiți

Lui Zayd i-a succedat fiul său, Yahya, născut în anul 97 d. Hegira, care a urmat calea tatălui său în lupta cu umayyazii. El s-a dus la Khurasan, unde a fost atacat de un grup numeros și s-a luptat cu aceștia până a fost ucis de comandantul lor, în anul 126, pe vremea califului umayyad Al-Walid bin Yazid bin Abdul-Malik.

După Yahya, succesiunea le-a fost încredințată lui Muhammad și Ibrahim, fiii lui Abdullah bin Al-Hasan bin 'Ali. Muhammad, supranumit *Sufletul neprihănit*, a condus o rebeliune în Medina și a fost ucis de receptorul orașului, 'Isa bin Mahan. După aceea Ibrahim a condus o rebeliune în

Basra, unde a fost ucis din ordinul califului Al-Mansur.

Ahmad bin 'Isa bin Zayd, nepotul fondatorului zaidismului, a trăit în Iraq. El și-a luat învățătura de la elevii lui Abu Hanifa și a fost dintre cei care au îmbogățit și dezvoltat această școală de gândire.

Printre învățații zaidiților se numără Al-Qasim bin Ibrahim Ar-Rasi bin Abdullah bin Al-Hussayn bin 'Ali bin Abi Talib (170 242 d. Hegira), în jurul căruia s-a format o sectă zaidită cunoscută sub numele de *Al-Qasimiyya*.

După el a urmat nepotul său, supranumit *Călăuzitorul spre adevăr*, Yahya bin Al-Hussayn bin Al-Qasim (245 298 d. Hegira), căruia i s-a fondat *imamat-ul* în Yemen. A fost dintre cei care s-a războit cu qaramiții de acolo, iar în jurul său s-a format o sectă zaidită cunoscută sub numele de *Al-Hadawiyya*, răspândită în Yemen, Hijaz și împrejurimi.

Zaidiților din ținutul Ad-Daylam și Gilan li s-a ivit un imam hussaynit, Abu Muhammad Al-Hasan bin 'Ali bin

Al-Hasan bin Zayd bin 'Umar bin Al-Hussayn bin 'Ali, supranumit An-Nasir Al-Kabir / *Marele Protector* (230 - 304 d. Hegira), cunoscut sub numele de Al-Atruș. Acest imam a emigrat acolo și i-a găsit pe locuitori trăind în necredință, nefiind încă nemusulmani. El i-a chemat la Islam, conform școlii de gândire a lui Zayd bin 'Ali, iar mulți dintre ei au intrat în Islam în acest mod, devenind de atunci zaidiți. Zaidismul a rămas manifest în ținutul respectiv.

Fiul acestuia, Yahya bin Zayd, a fost în bătălii alături de tatăl său. El a reușit să fugă în Khorasan, dar a fost urmărit de săbiile umayyazilor și ucis în anul 125 d. Hegira.

Printre învățații zaidiți din ținutul respectiv se numără și conducătorul din Tabaristan, Al-Hasan bin Zayd bin Muhammad bin Isma'il bin Zayd bin Al-Hasan bin 'Ali, căruia i s-a întemeiat un stat zaidit în sudul Mării Caspice, în anul 250 d. Hegira.

Dintre imamii lor s-au făcut cunoscuți Muhammad bin Ibrahim bin Tabataba care și-a trimis propovăduitorii în Hijaz, Egipt,

Yemen și Basra. Printre personalitățile lor proeminente se numără Muqatil bin Sulayman și Muhammad bin Nasr, precum și Abu Al-Fadl bin Al-'Amid, As-Sahib bin Abbad și câțiva emiri din (tribul) Banu Buwih.

Statul zaidiților în Yemen a fost întemeiat de Al-Hadi ila'l-Haqq (*Călăuzitorul spre adevăr*) Yahya bin Al-Hussayn bin Al-Qasim (245 - 298 d. Hegira). A fost dintre cei care s-au războit cu qaramiții din Yemen și are adepți cunoscuți sub numele de *Al-Hadawiyya*, răspândiți în Yemen, Hijaz și împrejurimi.

Zaidiții din Yemen au reușit să preia puterea de la turci, imamul Yahya bin Mansur bin Hamidaddin fiind cel care condus o rebeliune împotriva turcilor în anul 1322 și a fondat un stat zaidit care a durat până în anul 1962, când a avut loc revoluția yemenită. Astfel a luat sfârșit guvernarea zaidiților, însă Yemenul a rămas locul lor de refugiu și centrul lor de greutate.

Poziția lor față de *imamat*

Zaidiții cred că imamul trebuie să fie drept, împăciuitoare, *mujtahid* (sens aproximativ: legiuitor), să-i trateze pe supuși ca pe egali săi, să le apere interesele și să aibă grijă de problemele lor. Ei consideră că un opresor nu are dreptul să conducă și oamenii trebuie să se răzvrătească împotriva sa și să-i conteste autoritatea. Pe această bază s-a răzvrătit Zayd bin 'Ali. Zaidiții consideră, de asemenea, că membrii familiei Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) sunt mai îndreptățiți la succesiune (la conducerea califatului) decât alții, aceasta revenindu-i lui 'Ali, apoi lui Al-Hasan și lui Al-Hussayn, apoi acelor fii ai lui Al-Hasan și Al-Hussayn care întruneau condițiile necesare în ce privește curajul, cunoașterea și efortul de interpretare, iar aceluia dintre ei care a obținut *imamat*-ul prin sabie trebuia să i se jure credință și să i se datoreze supunere.

Doctrinile zaidiților

Doctrinile zaidiților nu diferă mult de ale mu'taziliților, ei afirmând crearea Coranului și infirmând supremația lui Allah asupra creației Sale, înălțarea Sa deasupra tronului și au interpretat însușirile, precum venirea, revelația și cei doi ochi. Ei au negat faptul că Allah este creatorul actelor oamenilor, afirmând că oamenii sunt creatorii propriilor acte, bune sau rele, și au impus aderarea la familia Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), considerând că religia și Islamul celui care iese din cadrul lor sunt viciate. Au decretat necredința marilor păcătoși în Viața de Apoi și rămânerea lor veșnică în Focul Iadului, spunând: „Poziția marelui păcătos pe lumea aceasta este între cele două poziții: nu se spune că e credincios, nici necredincios, ci este un nelegiuit răzvrătit.” Au negat mijlocirea pentru marii păcătoși și au tăgăduit vederea de către credincioși a

Domnului lor în Ziua Judecării de Apoi.

Zaidiții nu cred în revenirea imamului absent și nici în Al-Mahdi cel așteptat. De asemenea, nu-i consideră pe imami din familia Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) infailibili și neagă afirmația că Allah, prin dezvăluirea unor lucruri care erau ascunse, schimbă destinul, aceasta fiind teoria reapariției după absență enunțată de Mukhtar Ath-Thaqafi. Zaidiții declară că știința lui Allah este veche și neschimbată și totul este scris pe Tabla Păstrată. În privința ramurilor jurisprudenței, ei urmează școala de gândire a imamului Abu Hanifa An-Nu'man și numai în cazul unui număr foarte mic de ramuri au fost de acord cu școala de jurisprudență Aș-Șafi'iyya și cu Aș-Și'a Al-Ja'fariyya. Au fost de acord cu investirea a doi imami în două ținuturi, imami care posedau calitățile necesare pentru *imamat*, fiecare dintre cei doi fiind potrivit pentru a i se datora supunere.

Sectele zaidite

Zaidiții s-au divizat, ca și alte secte, în multe școli de gândire, iar dintre acestea fac parte:

1. *Al-Jarudiyya*. Sunt reprezentați de către discipolii lui Abu Al-Jarud Ziyad bin Abi Ziyad care au pretins că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) l-a desemnat pe 'Ali, prin descriere și nu prin numire, ca fiind imamul de după el, însă oamenii nu au acordat atenție acestui fapt, deoarece nu l-au recunoscut în descriere.

2. *As-Sulaymaniyya*. Sunt reprezentați de către partizanii lui Sulayman bin Jarir care susținea că *imamat*-ul se atribuie prin consultație de o adunare compusă din cel puțin doi membri din elita musulmanilor și se poate atribui celui mai puțin merituos (*al-mafdul*), chiar dacă cel superior (*al-fadil*) există. El a atestat *imamat*-ul lui Abu Bakr și 'Umar, considerându-l un drept la care s-a ajuns

prin efort de interpretare, prin alegerea comunității. Probabil a spus: „Comunitatea a greșit atunci când i-a investit prin alegere, în vreme ce 'Ali exista, însă greșeala nu atinge gradul de impietate. Este o greșeală de interpretare.” Totuși l-a contestat pe 'Usman.

3. *As-Salihyya* și *Al-Batriyya*.
As-Salihyya sunt adepții lui Al-Hasan bin Salih bin Hayy, iar *Al-Batriyya* sunt partizanii lui Kathir Nawa Al-Abtar. Cei doi sunt în acord ca școală de gândire, iar afirmația lor despre *imamat* este aceeași cu a sectei *As-Sulaymaniyya*, cu singura deosebire că ei nu îl contestă pe 'Usman. În ceea ce îl privește pe 'Ali, acesta este pentru ei cel mai bun dintre oameni după Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și cel mai îndreptățit la *imamat*, însă a cedat celorlalți conducerea de bunăvoie, le-a încredințat-o nesilit și a renunțat la dreptul său din proprie voință. Ei au recunoscut *imamat*-ul celui mai puțin merituos (*al-mafdul*) și preluarea acestuia cu întârziere de către cel superior (*al-fadil*), dacă cel

superior a acceptat acest lucru.

Ei au susținut că acela dintre fiii lui Al-Hasan și Al-Hussayn care și-a scos sabia, a fost învățat, ascet și curajos, acela este imamul.

Convingerile zaidiților, deosebirea de șiiti și asemănarea cu sunniții

Această școală de gândire nu este considerată ca făcând parte din școlile de gândire sunnite, ci din școlile de gândire inovatoare, așa cum s-a mai menționat. Școala de gândire zaidită preia din fiecare dintre școlile de gândire sunnite, precum și din cele imamite. Pot fi menționate unele dintre principiile lor de credință prin care însă se deosebesc de șiiti:

1. Recunosc *imamat*-ul pentru toți copiii Fatimei (Allah să fie mulțumit de ea!), fie din descendența lui Al-Hasan sau cea a lui Al-Hussayn;

2. *Imamat*-ul pentru ei nu se atribuie

prin desemnare textuală, neexistând condiția ca imamul anterior să-l desemneze pe imamul următor, ceea ce înseamnă că *imamat*-ul nu este ereditar, ci se întemeiază pe investitură în urma alegerii (*bai'a*). Este îndreptățit la *imamat* oricine din descendența Fatimei (Allah să fie mulțumit de ea!) care întrunește condițiile necesare;

3. La ei este permisă existența a mai mulți imami în același timp, în două ținuturi diferite;

4. Zaidiții acceptă imamul mai puțin merituos (*al-mafdul*), chiar dacă cel superior (*al-fadil*) există, neexistând condiția ca imamul să fie cel mai bun dintre toți oamenii. Este posibil ca musulmanii să aibă un imam cu o anume parte de merit, chiar dacă există cineva superior lui, cu condiția să îl consulte în luarea dispozițiilor și să-i urmeze judecata în problemele în care se pronunță;

5. Majoritatea zaidiților contemporani aprobă califatul lui Abu Bakr și 'Umar și nu îi hulesc, așa cum fac sectele šiitilor, ci îi acceptă. Totuși a început să prevaleze

respingerea acestor companioni, în urma susținerii iraniene care încearcă să-i transforme în extremiști, asemenea lor;

6. Înclină spre mu'tazilism în legătură cu esența lui Allah și liberul arbitru în fapte, iar pe marele păcătos îl consideră ca aflându-se în poziția dintre cele două poziții, așa cum susțin mu'taziliții;

7. Resping categoric sufismul;

8. Dezaprobă căsătoria temporară, de plăcere (*mut'a*);

9. Sunt în acord cu șiiții în privința daniei *al-khums* și a permiterii disimulării (*taqiyya*) în caz de necesitate;

10. Sunt în deplin acord cu sunniții în practicile de cult și obligațiile religioase, cu mici deosebiri în cadrul unor chestiuni subsidiare, cum ar fi:

- Formula: „Veniți la cea mai bună acțiune”, în chemarea la rugăciune, conform procedurii șiiit;

- Rugăciunea funerară presupune cinci *takbira* (repetarea de cinci ori a formulei *Allahu akbar*);

- Nu își încrucișează brațele în

timpul rugăciunii;

- Rugăciunea de sărbătoare poate fi făcută individual sau în grup;

- Consideră rugăciunea *tarawih*, realizată în grup, o inovație;

- Refuză rugăciunea condusă de un libertin *fajir*;

- Obligațiile îndeplinirii abluțiunii sunt în număr de zece, în loc de patru (precum în cazul sunniților);

- Efortul de interpretare (*al-ijtihad*) este deschis oricui dorește să-l realizeze, iar cel care nu este în stare se mulțumește cu imitarea sau urmarea (*taqlid*), fiind prioritară urmarea membrilor familiei Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) înaintea altor persoane;

- Susțin necesitatea răzvrătirii împotriva imamului nedrept și tiranic căruia nu este obligatoriu să i se supună;

- Nu cred în infailibilitatea imamilor în fața greșelii. De asemenea, nu exagerează în preamărirea

imamilor lor, așa cum fac majoritatea celorlalte secte šiite;

- Însă unii afiliați la zaidism au proclamat infailibilitatea a patru dintre membrii familiei Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și anume a lui 'Ali, a Fatimei, a lui Al-Hasan și Al-Hussayn (Allah să fie mulțumit de ei!);

- La ei nu există un Mahdi așteptat;

11. Resping teoria reapariției după absență care a fost susținută de Al-Mukhtar Ath-Thaqafi, deoarece zaidiții consideră că știința lui Allah este eternă, veche și imuabilă și totul este scris pe Tabla Păstrată;

12. Au susținut necesitatea credinței în predestinare, considerând că omul este liber să aleagă să se supună sau nu lui Allah, făcând astfel distincție între voință, iubire și aprobare;

13. Sursele de drept la ei sunt: Cartea lui Allah (Coranul), Sunna Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), apoi analogia (*al-qiyas*), judecata preferențială (*al-istihsan*) și binele public

general (*al-masalih al-mursala*), urmate de rațiune, iar tot ceea ce rațiunea admite ca fiind corect și bun va fi autorizat și acceptat, iar ceea ce consideră ca fiind rău va fi interzis;

14. Dintre ei au apărut învățați străluciți care au devenit sunniți, predecesori ai metodologiei și doctrinei, precum:

- Muhammad bin Ibrahim (ibn Al-Wazir 775 840 d. Hegira);

- Muhammad bin Isma'il As-San'ani (ibn Al-Amir 1099 - 1186 d. Hegira);

- Muhammad bin 'Ali Aş-Şawkani;

- Salih bin Mahdi Al-Maqbali.

Ei vor avea un spațiu rezervat în acest studiu.

PARTEA A II-A CAPITOLUL II

PREZENTAREA ZAIDIȚILOR ÎN SCRIERILE SUNNIȚILOR

*Mizan al-jarh wat-ta'dil a învățatului
sirian Jamal Ad-Din Al-Qasimi*

Sunt nenumărați gânditorii, oamenii de știință și de cultură de descendență nobilă din Yemen; ei au umplut zările, iar faima lor s-a răspândit pretutindeni. Ei au contribuit la gloria civilizației islamice care s-a statornicit în toate colțurile pământului. Dintre ei au făcut parte buni companioni ai Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), imami integri, învățați, slujitori ai lui Allah, pioși, mari conducători și cuceritori.

Nicio țară, din câte știu, nu a ajuns la un asemenea nivel de toleranță, fraternitate, distanțare de ispitele divizării școlilor de

gândire și de relele sectare, urmând tendințele naturale de a da curs bunelor intenții și de a se distanța de fanatism. Allah le-a descris ținutul: *„O țară bună și un Stăpân Iertător”* și *„În tărâmul cel bun cresc plante, cu voia lui Allah, pe când în tărâmul cel rău nu cresc decât cu greu și neîndestulătoare. Astfel tâlcuim noi semnele pentru oamenii care aduc mulțumire.”* (Coranul cel Sfânt). Iar Cel Ales / Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **„Au venit la voi cei din Yemen, care au inimile cele mai blânde și mai simțitoare. Jurisprudența și înțelepciunea sunt yemenite.”** (Hadis consemnat de Al-Bukhari).

Nu a existat o altă țară care să manifeste atâta toleranță față de cele două școli de gândire ale sale (zaidită și sunnită) precum Yemenul, fapt confirmat de istoricii yemeniți și orientaliști. În articolul dr. Ahmad Qaid As-Saidi, publicat în revista *Studii yemenite* (1), p. 16, intitulat *Materialul istoric în scrierile lui Niebuhr despre Yemen*, un orientalist danez care a călătorit în Yemen în

urmă cu aproape două sute de ani. Referitor la clasificarea populației musulmane din Yemen, afirma: „Ei se împart (respectiv locuitorii din Yemen) în *sunniții care locuiesc în Tihama și zona Taiz ... și zaidiții care locuiesc în zona care se întinde de la Ibb până la Sana'a.*” Niebuhr a afirmat că numărul de sunniți era aproximativ egal cu numărul de zaidiți, iar adepții celor două școli de gândire conviețuiau excelent și nu auzit ca aceștia să îi fi urât pe adepții altor religii.

În cartea locotenentului-colonel Harold F. Jacob, ofițer în armata britanică, *Regii Peninsulei*, tradusă de Ahmad Al-Midwahi, p. 58, se spune: „Noi ne străduiam mult să stârnim animozități și să dezbinăm cele două secte din Peninsula Arabică. Este mai degrabă o divizare geografică. Modalitatea de diferențiere dintre sunniți și șiiți este caracterizată de violență sporită în India și poate că acest lucru este cauzat de diferențele existente în înțelegerea Islamului în istoria foarte târzie. În Yemen, ambele secte se roagă într-o singură moschee, pe când în India fiecare sectă își are

moscheea sa. *Sunniții și šiții yemeniți se căsătoresc între ei* (2) și nu am văzut nici măcar un caz rar ca un bărbat să-și schimbe credința religioasă la fel de repede cum își schimbă mantia.”

Atunci când diversele scrieri și convingeri s-au răspândit printre musulmani, iar comunitatea s-a divizat în diferite secte și școli de gândire („*Aceasta a fost legea lui Allah pentru cei care au trăit mai înainte și tu nu vei afla schimbare pentru legea lui Allah...*” – Coranul cel Sfânt), Yemenul, ca și celelalte țări ale Islamului, a preluat ceva din aceste credințe. Norocul său a fost că dintre sectele kharigiților a avut-o pe cea mai moderată, *Al-Ibadiyya* (secta ibadită), care exista în Hadramaut, dintre cele ale šițiilor pe cea mai bună, *Az-Zaidiyya* (secta zaidită), ei fiind adepții imamului martir Zayd bin 'Ali bin Al-Hussayn bin 'Ali bin Abi Talib, secta cea mai apropiată de sunniți, care îi recunoaște pe companionii Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), diferențiindu-se astfel de secta rafidiților. Iar

dintre sunniți, i-a avut pe cei de mijloc, reprezentați de școala de gândire a imamului Al-Jalil Muhammad bin Idris Aș-Șafi'i. Este ca și cum yemeniții și-ar fi ales școlile de gândire prin liberă voință și le-ar fi selecționat cu grijă din revărsarea zgomotoasă a variatelor școli de gândire și a diverselor tratate. Secta ibadiților era dominantă în Hadramaut și a continuat să existe până după învățatul filosof și gramatician yemenit Abu Muhammad Al-Hasan bin Ahmad Al-Hamdani care, menționând Daw'an în cartea sa *Geografia peninsulei arabice*, p. 170, a spus: „Locul unde se află imamul care îi conduce pe ibadiți și în care acesta ia decizii este în orașul Daw'an.” (3) Au mai dăinuit o perioadă după acesta, până li s-au șters urmele și nu a mai rămas nimic care să amintească de ei.

Școlile de gândire zaidită și sunnită au rămas până în zilele noastre, iar legătura dintre învățații celor două școli persistă. Zaidiții au deschis calea efortului de interpretare (*al-ijtihad*) și nu au închis-o, așa cum s-a întâmplat cu celelalte școli de

gândire, iar aceasta este una dintre virtuțile lor. Oricine poseda capacitatea de *ijtihād* nu se limita la tradițiile școlii sale de gândire, iar acest lucru a generat mult bine. Dintre savanții zaidiților s-au remarcat învățați de seamă și imami meritoși, precum marele imam Yahya bin Hamza, imamul Al-Mahdi Ahmad bin Yahya Al-Murtada, autorul cărții *Al-Azhar*, imamul jurist Muhammad bin Ibrahim Al-Wazir, Al-Jalal, imamul Yahya bin Al-Hussayn bin Al-Imam Al-Qasim, Ibn Al-Wazir, Al-Maqbali, șeikh Al-Islam Abdulqadir bin Ahmad Șarafuddin, Qatin, șeikh Al-Islam Aș-Șawkani, învățatul Hașim bin Yahya Aș-Șami, Al-'Amrani, Aș-Șajani, învățatul Ahmad bin Abdulwahab Al-Waris și alții care vor fi menționați în acest studiu.

Astfel, cel mai mare imam al zaidiților este imamul Ahmad bin Yahya Al-Murtada, cel care a avut drept izvor de inspirație cel mai mare narator de hadisuri al timpului său – imamul Sulayman bin Ibrahim Al-'Alawi Al-Hanafî, în lucrarea sa despre cartea lui Al-Bukhari, Muslim, At-Tirmidhi și Ibn Majih (4). De

asemenea, imamul Al-Hussayn bin Al-Imam Al-Qasim este unul dintre cei mai mari învățați ai zaidiților; el a învățat știința hadisului de la șeikh Muhammad bin Abdullah Al-Hattar în locul de protecție din Zabid, în timpul asediului împotriva turcilor, precum și de la învățatul Abdulwahid bin Abdulmun'im An-Nazili și de la șeikh Al-Hafidh Muhammad bin Abdul'aziz Al-Mufti Aș-Șafi'i.

Îl amintim apoi pe învățatul narator de hadisuri, At-Taqi bin Fahd, care a învățat de la savantul Al-Jalil Al-Hadi bin Ibrahim Al-Wazir, fratele mai mare al învățatului jurist Muhammad bin Ibrahim Al-Wazir. De asemenea, învățatul Salih An-Namazi Aș-Șafi'i Al-Aș'ari are un comentariu despre cartea imamului Șarafaddin (*Al-Athmar*) despre jurisprudență, ei fiind contemporani. La fel și renumitul învățat sufit, poetul Abdulhadi As-Sudi, care a învățat de la învățații din Sana'a. Cei mai de seamă învățați din Sana'a din acea vreme, precum Al-Hafidh Hașim bin Yahya Aș-Șami, Muhammad bin Ishaq bin Al-Mahdi, Ishaq

bin Yusuf Al-Mutawakkil, au învățat de la savantul narator de hadisuri, muftiul din Zabid, Yahya bin 'Umar bin Maqbul Al-Ahdal, învățatul Abdulkhaliq Al-Mizjaji și judecătorul învățat Taha bin Abdullah As-Sada, conducătorul orașului Jibla. Învățații din familia Al-Iryani, după ce au terminat de studiat școala de gândire a imamului Zayd, s-au deplasat la Zabid pentru a studia școala de gândire a lui Aș-Şafi'i.

Ar mai putea fi amintiți mulți alți savanți, însă menționarea lor ar prelungi expunerea și nu este dorința noastră de a face un studiu amănunțit. Atunci când s-a publicat în Egipt cartea *Ar-Raud An-Nadir / Grădina înflorită* a judecătorului învățat As-Siyaghi, prezentând o expunere a tradiției imamului Zayd, aceasta a fost împrumutată de un grup de mari învățați de la Universitatea Al-Azhar, precum învățatul Muhammad Bakhit Al-Muti'i, fost mare mufti al Egiptului, șeikh Yusuf Ad-Dajawi, din corpul marilor învățați de la Al-Azhar, învățatul Al-Hafidh Ahmad Muhammad

As-Siddiq Al-Ghumari Al-Hasani, învățatul Muhammad Zayn Al-Abidin Al-Hussayni, muftiul fostei provincii Alexandretta, învățatul Muhammad Zahid bin Al-Hasan Al-Kawthari, conducătorul învățaților din fostul stat otoman și mulți alții.

De asemenea, cărțile renumitului învățat istoric Muhammad bin Muhammad Zabara, pline de traduceri ale învățaților celor două școli de gândire, aduc mărturie despre toleranța care domina în acea epocă. El este cel care a publicat cărțile șeikh-ului Al-Islam Aș-Șawkani, precum *Fath Al-Qadir* și alte asemenea cărți utile. La fel și învățatul Abdulwasi' Al-Wasi'i și, din ultimele lucrări, cartea eminentului învățat, autoritatea religioasă a orașului Marawi'a, șeikh Al-Hasan bin Abdulbari Al-Ahdal, *Principiile de jurisprudență în problemele controverselor dintre școala de gândire zaidită și șafi'ită*, precum și cartea *Sectarismul și efectul acestuia asupra efortului de interpretare în Yemen* a defunctului învățat mujtahid (legiuitor), Ahmad bin Muhammad Al-Wazir, autorul cărții referitoare la

fundamentele jurisprudenței *Al-Musaffa fi usul al-fiqh*. Într-un articol al învățatului *mujtahid* (legiuitor) șeikh Muhammad bin Ismail Al-'Amrani, publicat în urmă cu mai mult de patruzeci de ani în revista *Mesajul Islamului din Egipt*, ni se arată că: „Mulți musulmani au ignorat complet doctrina fraților lor zaidiți care locuiesc în partea de nord-est a Yemenului, iar rezultatele proaste ale acestei ignoranțe enorme au constatat în faptul că i-au acuzat de inovație în religie, de deviere în opinii și contraveniență în abordarea dispozițiilor legale, întrucât și-au închipuit că zaidiții au abandonat studiul renumitelor cărți de hadis și le-a displicut argumentația și acționarea în conformitate cu aceasta, înlocuindu-le cu alte cărți necunoscute pe care învățații naratori de hadisuri nu le cunoșteau și nu le recunoșteau. Așa au fost acuzați de către unii dintre frații lor, din ignoranță, iar alții i-au acuzat de inflexibilitate, fanatism în gândire, ură față de predecesorii pioși ce au făcut parte dintre companiile Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra

sa!). Adevărul este că zaidiții nu au deviat în opiniile lor de la opiniile fraților lor musulmani.”

De asemenea, zaidiții nu au deviat de la calea abordării și argumentației; ei au școlile de gândire cele mai apropiate de ale sunniților, mai ales școala de gândire a imamului Abu Hanifa, iar dovada autentică a acestui fapt o constituie tomul *Imamul Zayd bin 'Ali*, iar cine l-a studiat, singur sau cu consultarea comentariului său *Ar-Raud An-Nadir*, cunoaște foarte bine adevărul celor afirmate: ei nu se abat, în cea mai mare parte, de la școlile de gândire ale celor patru imami în general și de la școala de gândire hanafită în special, așa cum au recunoscut unii dintre cercetătorii lor care au studiat tomul și comentariul acestuia. Unele dintre regulile lor fundamentale și secundare, prevăzute în cele mai mari și mai renumite lucrări ale lor, așa cum sunt formulate, de exemplu, în următoarele enunțuri: „Efortul de interpretare îi este permis celui care a cercetat cele cinci științe ale efortului de interpretare menționate în știința

principiilor fundamentale”; „Fiecare *mujtahid* (legiuitor) are dreptate”; „Dacă școala de gândire a imamului care face rugăciunea funerară este diferită de școala de gândire a celui defunct, imamul este cel care judecă”; „O sentință controversată nu este contestată”; „Excomunicarea și ostracizarea nu se pronunță decât în baza unei dovezi decisive”; „Sentința celui care judecă conflictul între doi adversari tranșează conflictul, oricare ar fi școala de gândire a judecătorului și oricum ar fi școala de gândire a celor doi adversari”. Multe alte asemenea reguli generale majore dovedesc cele menționate anterior o mare capacitate de toleranță sectară.

Totuși la unii dintre ei ar exista un anume grad de fanatism sectar, însă acesta se întâlnește în general la oamenii de rând, care nu cunosc nimic despre școala lor de gândire, și poate la unele elite. Existența sa este rară, probabil cauzată de motive exterioare, fără nicio legătură cu fundamentul școlii de gândire; acest fenomen se regăsește în toate școlile de

gândire islamice, la unii indivizi de care nu duce lipsă nici una dintre aceste școli. Oricum ar sta lucrurile, zaidiții din Yemen nu sunt așa cum își imaginează mulți dintre cei care le ignoră situația și jurisprudența. Dimpotrivă, dacă ei urmează pe cineva, îi urmează pe imamii școlii lor de gândire care nu se distanțează de școlile de gândire ale fraților lor sunniți, mai ales de ale celor hanefiți.

Dacă au depus un efort de interpretare și s-au emancipat, acest efort a fost făcut de Al-Wazir, Al-Maqbali, Al-Amir, Al-Jalal și Aș-Şawkani, iar aceștia sunt asemenea altor învățați din școlile islamice de gândire în recunoașterea califilor bine îndrumați și în glorificarea lor; cine i-a defăimat face parte fie dintre oamenii de rând, ignoranți, fie din elitele fanatice. Dovada autentică a acestui fapt este ceea ce vedem în cărțile redactate de cei mai mari dintre învățații lor, din cele transmise de toți imamii lor, în frunte cu mai-marele imam al școlii lor de gândire Imamul Zayd bin 'Ali, despre datoria de a-i recunoaște, iubi și glorifica pe toți califii bine

călăuziți. Cititorul poate studia în acest sens lucrările valoroase care s-au publicat în Egipt și care evidențiază veridicitatea celor afirmate în privința faptului că sunt nevinovați de toate acuzațiile de respingere și inovație care li s-au adus, din care menționez, de exemplu, *Mesajul pentru domolită agresorii* (5), editat la Cairo, al imamului yemenit zaidit Yahya bin Hamza. Astfel, a devenit evident că sunt nevinovați de ceea ce s-a vehiculat despre ei. Și chiar dacă a existat așa ceva în gruparea lor, aceasta se reduce la un anumit număr de extremiști dintre juriștii lor, neînsemnat în comparație cu mulțimea uriașă de învățați ale căror afirmații științifice consemnate în paginile cărților evidențiază un mare spirit de toleranță și de dreptate în gândire.

Într-o povestire menționată de marele istoric Ahmad Șarafuddin în cartea sa *Începutul călătoriilor și vieții mele* (p. 114) se demonstrează deschiderea zaidiților către sunniți, conform istorisirii imamului Al-Qasimi cu care imamul Yahya și-a

disputat *imamat*-ul în anul 1904 și care, menționându-l pe fiul acestuia, a relatat: „Mi s-a spus că fiul său cel mai mare este unul dintre cei mai de seamă învățați și am considerat necesar să-l vizitez. Am plecat la Qarad și l-am găsit în moschee, din care nu ieșea decât rar. Era înconjurat de copiii săi, iar frații săi îl slujeau pe Allah și studiau împreună știința. Când am intrat în moschee, stătea în picioare, rugându-se în *mihrab* (sanctuar). Am împlinit rugăciunea de salutare a moscheii și am așteptat să-și termine rugăciunea. După aceea el și-a îndreptat privirea către mine. Avea o față largă, barbă lungă și purta un veșmânt peticit. După ce m-a salutat, i-a poruncit fiului său să aducă cafea, în vreme ce se juca cu o fetiță mică de-a sa, purtând-o pe umeri. M-a întrebat: «Ce rețineți în legătură cu intrarea copiilor în moschee?» I-am răspuns: «Rețin faptul că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa și a familiei sale!) a spus: **Feriți moscheile de copiii și nebunii voștri (6)!**» El a spus: «Dar mi s-a povestit că Profetul (Pacea și

binecuvântarea lui Allah fie asupra sa și a familiei sale!) se ruga, ținând-o în fața sa pe fata lui Zaynab, și atunci acest lucru este *acceptat*.» I-am răspuns: «Poate că făcut aceasta în casa sa, nu la moschee.» El a spus: «Într-o adăugire a lui Muslim ni se arată că el conducea rugăciunea în moschee.» I-am răspuns: «Poate că acest lucru a fost anulat prin interdicție.» El a spus: «S-a mai spus aceasta, însă este o afirmație care nu se bazează pe nicio dovadă clară.» I-am răspuns: «Sau poate că era ceva valabil numai pentru el (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!).» El a spus: «Principiul general este neindividualizarea.» I-am răspuns: «Ce părere aveți despre motivarea verdictului?» El a spus: «Sunt de acord cu mu'taziliții în această privință.» I-am răspuns: «Deci trebuie să justificăm intrarea copiilor în moschee prin inexistența motivului, iar acesta este tulburarea liniștii celor care se roagă.» El a spus: «Acest lucru este permis.»”

Oare învățatul Al-Qasimi, prin raționamentul său cu Al-Bukhari și Muslim,

nu a făcut altceva decât să pășească pe urmele învățaților zaidiți care au fost înaintea sa? În fața mea se află o *fatwa* (opinie juridică religioasă) a învățatului șeikh Al-Islam Muhammad bin Ahmad bin Abdulbari Al-Ahdal care ne evidențiază cât de mare este toleranța sectară care predomină în casele yemenite. El este întrebat despre un bărbat care a insultat un alt bărbat religios, spunându-i *farkh / boboc*, cuvânt care i se spune unui copil nelegitim căruia nu i se cunoaște tatăl, iar apoi adăugând: „Ești împodobit cu Islamul ca podoabă, zaiditule, cel cu cinci (imami)!” Primul lucru care trebuie elucidat în legătură cu școala de gândire a lui Zaid bin 'Ali este dacă ea este conformă cu Coranul și Sunna sau deviantă de la aceasta. Dacă este considerată deviantă, i se explică acest lucru celui care întreabă, considerându-se că el cere bună călăuzire. Dacă este devotată Coranului și tradiției Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), atunci trebuie hotărât ce i se cuvine de drept celui care îl reclamă pe cel care l-a defăimat și

i-a insultat școala de gândire și ce i se cuvine de drept celui care l-a insultat cu vorbele: „Tu ești boboc, împodobit cu Islamul ca podoabă...”

(A răspuns): „Dacă cineva îi spune altcuiva în caz de insultă – *farkh*, acuzația falsă de adulter nu este clară, pentru că *farkh*, în limba arabilor, desemnează puiul unui animal sau bobocul unei plante, iar dacă a devenit ceva obișnuit ca acesta să nu fie folosit decât în acuzația de adulter, atunci este o declarație indirectă de intenție. Dacă defăimătorul recunoaște că l-a folosit în mod intenționat pentru a aduce acuzația falsă de adulter, atunci i se aplică pedeapsa prevăzută pentru adulter, în afara cazului în care jură că nu a avut această intenție. În privința afirmației «... împodobit cu Islamul ca podoabă», acuzația falsă de necredință și ipocrizie nu este clară, iar dacă cel care a rostit-o recunoaște că intenția sa a fost să acuze de necredință și ipocrizie, judecătorul îi va da o pedeapsă severă, neîngăduindu-i să-l facă necredincios pe un musulman. Dacă neagă această intenție și spune că a

vrut să-l laude numindu-l «podoabă a Islamului», fără a avea altceva de gând, atunci nu este pedepsit. În ce privește afirmația: «... zaiditul, cel cu cinci (imami)...», rostită cu intenția de a-i jigni și a-i blama școala de gândire, pentru aceasta merită pedepsit, fiindcă prin ea i se face rău unui musulman, iar molestarea unui musulman prin insultă și jignire este interzisă. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus că cea care a comis adulter va fi biciuită ca pedeapsă și nu va fi blamată, adică nu i se va reproșa și nu va fi jignită pentru adulterul ei. vedeți cum a interzis Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) jignirea femeii adultere...”

Cât despre zaidiți, limita extremă la care au ajuns în divergențele lor constă în probleme legate de efortul de interpretare, aplicarea jurisprudenței și în probleme legate de convingeri religioase care li se atribuie, acestea însă aparținând unor secte afiliate lui Zayd bin 'Ali, secte ai căror membri nu sunt în realitate nici partizanii,

nici imitatorii acestuia, căci școala sa de gândire susține Coranul și Sunna și nu deviază de la acestea. În trecut, învățații Yemenului din cele patru școli de gândire (sunnite) îi întrebau pe învățații zaidiților, apelau la judecătorii lor pentru hotărâri legale, îi lăudau pentru cunoștințele vaste și le copiau cărțile. Învățatul jurist Abdullah bin 'Umar Khalil Az-Zubaydi chiar a alcătuit o carte pe care a numit-o *Sprijinirea celui slab cu permisivitatea imitării celor patru imami și a nobilei școli de gândire (a descendenților Profetului)* care are în vedere școala de gândire a imamului Zayd bin 'Ali. De asemenea, el are o lucrare numită *Avertizarea celor bine călăuziți în privința excomunicării monoteiștilor*. În ambele lucrări putem constata manifestarea încrederii în zaidiți, bizuirea pe aceștia și pe unele afirmații bine cunoscute ale lor. Iar celui care contestă școala de gândire a imamului Zayd bin 'Ali i se cuvine o pedeapsă și mai mare, fiindcă defăimarea oamenilor învățați reprezintă unul dintre marile păcate.

Note

1 - *Studii yemenite*, nr. 38 octombrie, noiembrie, decembrie 1989.

2 - Învăţatul narator de hadisuri, Abdulkhaliq Al-Mizjaji, a menţionat în cartea sa *Nuzhat Al-Ijaza Al-Mustataba / Plimbarea plăcută din vacanţă* că una dintre mătuşile sale era căsătorită cu un imam din Sana'a, iar profesorul Ahmad Aş-Şami a relatat în cartea sa *Riyah At-Taghiyr / Vânturile schimbării* că tatăl său s-a căsătorit cu o femeie din Adh-Dhala' care ţinea braţele încrucişate în timp ce se ruga şi el o imita când se ruga, iar tatăl său nu l-a dojenit pentru aceasta.

3 - Într-o scrisoare a învăţatului Abdulrahman bin 'Ubaydullah As-Saqaf către şekh Abdulrahman bin Abdullah Bakir ni se subliniază: „Epoca ibadiţilor din Hadramaut datează dinaintea lui Aş-Şafi'i. Au avut un stat în veacul al V-lea şi mulţi învăţaţi, așa cum se cunoaște din poezia imamului lor Ibrahim bin Qays. La finele

veacului al VI-lea, au fost învinși de aș'ariți care au pus stăpânire pe moscheea lor numită Al-Khawqa din orașul Șibam. Moscheea lor din orașul Șibam a rămas cunoscută până în zilele noastre, iar prezența lor s-a făcut simțită în ținutul Hadramaut până la finele veacului al VIII-lea.”

4 - *Imamul Al-Mahdi Ahmad bin Yahya Al-Murtada și influența sa asupra gândirii islamice din punct de vedere politic și doctrinar;* dr. Muhammad Al-Haj Al-Kamali.

5 - *Mesajul pentru domolită agresorii:* despre insultarea companionilor Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). De asemenea, are o lucrare intitulată *Atwaq al-hamama fi haml as-sahaba 'ala as-salama.*

6 - Acest hadis nu este autentic pentru naratorii de hadisuri.

CUPRINS

PREFAȚĂ	3
PARTEA I.....	5
ȘI'A– Începuturi, istorie, grupări și gradul lor de asemănare	5
CAPITOLUL 1.....	22
Definirea termenilor <i>Al Al-Bayt</i> (cei ai Casei familia Profetului) și <i>As-Sahaba</i> (companionii Profetului).....	22
CAPITOLUL 2.....	52
Definirea expresiei <i>Ahl As-Sunna wal-Jama'a</i>.....	52
PARTEA A DOUA.....	74
Prezentarea sectei zaidite (<i>Az-Zaidiyya</i>). Apariția, istoricul și doctrina.....	74
CAPITOLUL II.....	94
Prezentarea zaidiților în scrierile sunniților.....	94
NOTE.....	114